

ЕЛЕНА Г. ВАЙТ
както я знаят другите

Според биографичната информационна бележка на Г.К. през 1909 г. Елена Г. Вайт е била около 157 см. висока, с тегло 70 килограма. "Цвят на кожата по-скоро тъмен", "очи сиви", "коса сива". Ако този формуляр би бил попълнен няколко години по-рано, косата ѝ щеше да бъде отбелязана като кафява. Сега тя бе на възраст 81 години. Двадесет и шест точки на този формуляр даваха сведения за "дата и място на раждането - Горхам, Майн, 26.11.1827 г." Дата на кръщение - вероятно през март 1840. Омъжена за бр. Джеймс Вайт на 30.08.1846 г.; той починал на 06.08.1881 г. На семейство Вайт са се родили 4 момчета, най-голямото и най-малкото починали. Г-жа Вайт пътувала много, писала е много книги, които са преведени на много езици.

Този ценен формуляр дава ценни информации и за Елена Г. Вайт като работник на адвентистите от седмия ден, но не ни запознава с нея като личност. Той не говори за нейното предразположение, нито ни казва как тя се е отнасяла спрямо другите или как е носела своите бремена. Той не казва нищо за нейните радости и скърби, за нейните борби и обезсърчението ѝ с апетита, нито за нейната любов към дома ѝ, за интереса ѝ към цветята и животните. Той не разказва за часовете, когато тя е стояла край леглото на болното дете на съседите или за готвенето, за кърпенето, за пазаруването. Той не казва нищо за Елена Г. Вайт като говорител, за бремето ѝ да пише и за безкрайните часове, в които е посвещавала търсещите нейния съвет. Това не може да се схване от един обикновен формуляр. Но това са опитности и характерни черти, посредством които ние наистина се запознаваме със сестра Вайт. Но за щастие, от обширните доклади на нейните писания ние можем да скицираме отличителните черти на нейния живот и опитност.

Би трябвало да посетим дома на семейство Вайт в ранни дни - ние ще фиксираме годината 1859, защото имаме дневника на с. Вайт за тази година. Ние ще се намерим в малка къщичка, няколко блока далеч от канцеларията на "Ревю енд Хералд" в Батъл Крик, Мичиган. Г-жа Вайт е на 31 години, а съпругът ѝ на 37 години. Имат три момчета: Вили, Едсон Хенри - на 4, 9 и 12 години. Наблюдаваме, че с. Вайт е грижлива домакиня, общителна стопанка и полезна съседка. Тя е жена на убеждение, но благородна (блага, нежна) в обноси и глас. Тя се интересува за всекидневните случки и за местните новини. Тя може да се радва на добър смях. В нейната опитност няма място за мрачна религия. Човек се чувства напълно свободен в нейно присъствие. Тя е приветлива, не обича да надзърта и да се пъха навсякъде.

Рано през януари с. Вайт е заета с писане, с шиене и с приготвяне за триседмично пътуване, за да посети известен брой църкви. Тя ще отиде преди своя съпруг, който планира скоро да се присъедини с нея в пътуването. Намираме я подпомагана в къщи от Джени, едно добро момиче, което поддържа дома когато бр. и с. Вайт са на път. Нашето първо посещение е посред зима и на земята има сняг. Забелязваме, че домът ѝ е на края на града и че в задната част има градина и обор. За нас ще е интересно да видим работата във пролетта.

Едно от многото пътувания

Малкото покрито с черна кожа дневниче открива, не само плановете на това пътуване, но дава ежедневен доклад за пътуването. То ни позволява да надникнем от време на време в нейната сърдечна опитност. Ето какво пише за

петък - 7.01.: "Отдохме в Отсега при семейство Лайктон. Пътувахме в много студено време, но все пак беше доста удобно." Следващите бележки говорят за държани събрания, за срещи с хора и за нейното здравословно състояние. Намираме записаното за сряда - 10.01.: "След обед отидохме в Райд (където след 9 години бе държано първото лагерно събрание). Бр. Крамер, старейшината, беше с нас в каруцата, за да ни бъде водач. Той е добре запознат с пътя, който е доста хубав. Нямаме мляко за Тереза (вероятно дъщерята на бр. Крамер). Тя плаче. О, да гладувахме ние за хляба на живота така, както тя за временната храна! Тя не млъкваше." (Дневник, 1850 г.)

Два дни по-късно, петък, с. Вайт е мислела специално за в къщи, както често пъти е правела, когато наближава събота. Тя ни доверява в дневника си: "През време на пътуването ми беше толкова мъчно за в къщи! Страхувам се, че не съм толкова готова да жертвам компанията на моя съпруг и деца за това и да разпъна всяко себелюбиво чувство."

Борбата с апетита

Изминали са четири години и сега е лятото на 1863 година. С въображението си ние се намираме отново в дома на с. Вайт. Тук получаваме сведение за видението от 6 юли относно здравната реформа и за промените, които то е внесло в семейството относно практическата диета. С. Вайт е била голям месоядец и малко се е интересувала от простите здравословни храни. Мислила е, че се нуждае от месо за сила. Здравето ѝ не е било добре. Тя е припадала по няколко пъти през седмицата. Но във видението ѝ е било показано преимуществата на простата и здравословна диета, освободена от възбудителна храна и месо. Тя решила да приложи на практика в своя собствен дом тези принципи, които ѝ станали толкова близки.

На готвачката било казано, че те няма да вземат месо и заповедта била точно изпълнена. Няколко часа след това семейството било събрано около масата за хранене, изобилно наредена с добрите произведения на земята, но без месо. С. Вайт,, която преди това била гладна, сега загубила апетит и напуснала масата. На следващото хранене семейството се събрало отново. Този път тя чувствала глад, но като погледнала масата и видяла, че няма месо, решила, че не е гладна и не е докоснала храната. Тя била гладна само за месо.

Когато отново дошло времето за хранене, тя нетърпеливо побързала към масата. Там нямало месо, да тя гладувала за него. Простата храна не я привличала. Тогава - казва тя - аз сложих ръце върху моя стомах и казах: "...аз ще ям проста храна или няма да ям никак!" Аз казах на моя стомах: "ти ще чакаш докато поискаш да ядеш хляб!" (Свид., том 2, 371, 372)

Не минало много време и с. Вайт вече се радвала на здравословната и проста храна, която Господ е предвидял за човека.

Така ние откриваме, че тя е имала същата борба с апетита, която и ние всички имаме. Това, че тя е Божия вестителка, не я е освободила от тези борби в нейния живот. Подобна опитност тя докладва за спечелване на победа над употребата на оцет. (Виж "Диета и храна", стр. 435)

Оценяване красивото

През лятото на 1873 година семейство Вайт е в сред скалистите планини. Брат и сестра Вайт с техния малък син търсеха отдиш в Колорадо. Заразителна е оценката, която с. Вайт дава на природните красоти. Чуйте нейните думи: "Аз обичам хълмовете, планините и вечно зелените гори. Обичам ручейчетата и бързо течащите поточета, чиито меки води клокочат по скалите през клисурите, покрай планините, които пеят с радост хвала на Господа..."

Тук в планината ние можем да наблюдаваме най-красивия и величествен залез на слънцето, какъвто някога сме могли да видим. Прекрасната картина на залеза, рисувана от великия Майстор - художник, върху местещо се, променящо се платно платно на небесата, събужда в сърцата ни любовта и дълбокото благоволение пред Бога. Изненадващата красота на преливащите се цветове от злато, сребро, мораво и тъмно червено, нарисувани на небето като че ли ни говорят за удивителната слава на бъдещето. Стойки почти омаяни пред тази картина на величествена природна миловидност, размишлявайки за славата на небето, за която сега имаме слаба представа, ние повтаряме тихо сами на себе си: "Око не е видяло, ухо не е чуло и на сърцето на човека не е идвало това, което Бог е приготвил за онези, които Го любят." (Здравословен реформатор, август 1878 г.)

Събрания за развлечение, отмора

Разбира се, ние се интересуваме какво е отношението на с. Вайт относно развлечението. 1876 г. - с. Вайт с група работници от нейната канцелария, както и други от печатницата "Пацифик" прекарват един ден в развлечение на залива на Сан Франциско, на морския бряг и с лодка през Златната врата. Прекрасен априлски ден е. Капитан, адвентист от седмия ден, управлява плавателния съд. Как всеки се радва на водата! Когато капитанът отправя кораба през Златната врата в открития океан, те намират, че океанът не е тъй спокоен и някои от жените се разболяват от морска болест; не и с. Вайт. Ние ще я оставим да разкаже за това на следния ден в едно писмо до нейния съпруг:

"Водите се издигаха високо и ние бяхме подхвърляни нагоре-надолу така величествено. Аз бях силно развълнувана, но не казах нищо никому. Беше великолепно. Водни струи ни плискаха, капитанът даваше заповедите си, а готови ръце ги изпълняваха. Извън Златната врата вятърът беше силен и аз никога в живота си не съм преживявала нещо подобно."

След това тя размишлява: "Бог държи ветровете в Своя ръка. Той контролира водите. Ние сме само малки петънца върху обширния дълбок Тих океан; и все пак небесни ангели са изпратени да пазят тази малка платноходка, която препуска над вълните. О, чудни Божии дела! Толкова по-високи от нашето разбиране! Само с един поглед Той вижда най-висшите небеса и средата на океана." (Писмо, 1876 г.)

На следния ден тя трябваше да пише на тема: "Христос усмирява бурята."

"Радвам се, че пътувах по водата - казва тя - така мога да пиша по-добре от по-рано." (там)

Сестра Вайт е била често поканвана като гост за малки екскурзии на църковни училища. Тя намираще удоволствие в такива случаи когато родители, учители и ученици се съединяваха за един ден на развлечение. Нека забравим заобикалящата ни среда и де се присъединим към една група преди 40 или 50 години. Поглеждаме на времето и забелязваме, че е почти обед. Една карета пристига и някои забелязват с. Вайт. "Сестра Вайт е дошла!" Тя слиза от колата и се присъединява към групата около изобилния обяд, прострян върху тревата. Всеки се радва на пригответения хубав обед. После компанията от стари и млади се събират малко по-наблизо и с. Вайт им говори за около 25 минути.

След като тя свършва, компанията се разпръсва, за да се радва на следобеда. Някои се събират около нея да си поговорят малко. Някой изразява очудване, че тя е напуснала писането и многото си задължения като Божия вестителка, за да прекара няколко часа на малката екскурзия. Тя ги уверява, че намира удоволствие в такова благотворно развлечение. Може би й се напомня една

малка радостна опитност в 1844 г. Ще я оставим да разправи историята, която открива нейното становище към подобни случаи:

При завръщането от дълго пътешествие на Изток, аз стигнах дома точно на време, за да прекарам вечерта пред Нова година в Хилдсбург. Салонът на колежа беше подреден за съботно училищно тържество. Венци от кипарис, есенни листа, клончета от бор и цветя бяха подредени с вкус; един голям звънец от борови клончета висеше на входа, направен като арка при влизане в салона. Дървото беше отрупано с дарения, които трябваше да се употребят в полза на бедните и в помощ за купуване един звънец (камбана). Само с няколко изключения, имената на дарителите не бяха дадени, но подходящи стихове от Библията и девизи се прочетоха, когато подаръците се снемат от дървото. При този случай нищо не се казваше или правеше, което можеше да обременя съвестта на когото и да било.

Някой ми каза: "С. Вайт, какво мислиш за това? Дали то е в съгласие с моята вяра..."

Ние старателно се грижехме да направим празниците колкото е възможно по-интересни за младежите и децата. Целта беше да ги държим на страна от сцени на забавления между невярващи." (Ревю енд Хералд, 29.01.1884 г.)

Жизнерадост в беда

Смъртта на бр. Вайт дойде като голям удар за сестра Вайт и за Делото. Той беше само на 60 години и смъртта му последва веднага след няколкодневно боледуване. Изглеждаше като че ли лишената от близък Божия вестителка не може да продължи. Как можеше да поеме бремето сама? Понякога изглеждаше като че ли тя ще напусне живота. Но тя скоро овладя себе си, реши да върви напред, реши също тази опитност, която донесе такава скръб на нейното сърце, да не хвърля сянка върху тези, при които идваше в допир. Тя ще бъде жизнерадостна и приятна, макар сърцето ѝ да кърви. Няколко години по-рано, когато бе в несполука, тя беше изразила философията на своя живот в тези думи: "Виждате ли ме някога мрачна, паднала духом и да се оплаквам? Аз имам вяра, която забранява това. Погрешното схващане на истинския идеал за християнски характер и християнска служба - те водят до такива заключения. Липсата на истинска религия произвежда мрачност, отпадналост и скръб. Сериозният християнин се стреми да подражава на Исуса, защото да си християнин означава да бъдеш като Христа." (М.С., I, 1867 г.)

Няколко години по-късно в Австралия, с. Вайт премина период на голямо физическо страдание. Със съвременни доклади пред нас, въображаемо, ние влизаме на пръсти в нейната спалня, защото тя е много болна. Тъй като бяхме узнали, че макар да е в големи телесни страдания, тя пише много за живота на Христа, ние не се изненадваме като я намираме подпряна на легло, с перо в ръка. Ръката ѝ е подпряна на една рамка, която е била направена по нейна молба за да може да продължи работата си. През последните осем месеца тя е страдала много от възпалителен ревматизъм и можеше да спи само няколко часа през нощта. След като я поздравим, ние изказваме съжаление, че тя трябва да страда така и тогава тя ни казва, как гледа на тази опитност. Тя говори сега:

"Когато най-първо се видях в състояние на безпомощност, аз дълбоко съжалявах заедно бях прекосила обширните води. Защо не си бях в Америка? Защо бях в тази страна при такава жертва? От време на време аз скривах лицето си в юргана и се наплаквах добре. Но аз не си позволявах задълго лукса на сълзите. Аз казах сама на себе си: "Елена Вайт, какво искаш да кажеш? Не дойде ли в Австралия

защото смяташе, че е твой дълг да отидеш там, където Конференцията смяташе, че е най-добре да отидеш? Не е ли такава твоята практика?"

Аз казах: "Да! Тогава защо се чувстваш почти изоставена и обезсърчена? Не е ли това работа на врага? Аз казах: "Вярвам, че е."

Избърсах сълзите си колкото се може по-бързо и казах: "Достатъчно е. Няма да гледам вече на тъмната страна. Ще живея ли, ще умра ли, аз предавам упованието на моята душа на Този, Който умря за мене!"

След това аз повярвах, че Бог оправя всичко и през тези осем месеца на безпомощност, аз не отпаднах нито се усъмних вече. Сега аз гледам на тази работа като на част от Божия велик план за доброто на Неговия народ тук, в тази страна, и за тези, които са в Америка, и за мое добро. И аз съм щастлива в моето страдание. Мога да се доверя на моя небесен Баща. Няма да се съмнявам в Неговата любов. Аз имам постоянно бдящ Пазител, ден и нощ, и аз ще хваля Господа. Хвала към Него е постоянно на устните ми, защото тя излиза от сърцето, изпълнено с благодарност." (Писмо 18-а, 1892 г.)

Така тя издига себе си над загуба на близък човек и страдание с решение, твърдо да уповава на Бога.

Сестра Вайт напълно човек

Когато срещаме с. Вайт при различни обстоятелства, ние откриваме че тя е напълно човек. Тя не е, както смятат някои, една аскетичка, неусмихваща се жена, някак си поради поста и работата си отделена от обикновените хора с техните радости и скърби. Тя бе една от нас. Но ние сме я видели само при много малко случаи. Ние искаме да прекараме повече време в нейния дом и канцелария и да се присъединим с нея в нейните пътувания, да се запознаем с нея като домакиня, съседка, съветник и като Божий вестител. За да извършим това, ние се обръщаме към повече от нейните дневници, писма, статии в нашите списания и чрез тях научаваме и запознаваме със с. Вайт, както е била позната на обкръжаващите я. Документите, които ще извадим за следващите статии, в по-голямата си част са неофициални изявления, написани за печата. Ние ще построим своя разказ главно от неофициални доклади.

Домакинята

Лесно е да опишем с. Вайт като неуморим писател и сериозен говорител, но не често се е мислило за нея като способна домакиня и майка, която носи много домашни задължения и се грижи за възпитанието на децата си.

През първите години на своя брачен живот Джеймс и Елена Вайт нямаха редовен приход, защото нямаше системна поддръжка на проповедничеството. Те нямаха постоянно жилище, но те "решиха да не са зависими", (Жив.на Елена Вайт, стр.105), макар че повечето от времето им беше посветено на Божието Дело. Намериха, че животът не е тъй лесен, тъй като Бог беше допуснал да дойдат изпити, та те "да не се настанят удобно" и после "да не им се напуска приятния дом" (там, стр.106). Често те поверяваха грижата за своите деца на други, пътуваха от място на място, като оставаха на едно място понякога няколко седмици или месеци. Понякога, те живеяха в някоя отделна стая или таван с взети назаем мебели; (там, стр. 123) и се хранеха при семейства, при които стояха.

Когато в 1852 г. организираха в Рочестер, Ню Йорк, издателско дело, бе взето под наем едно здание, което да служи и за дом и за канцелария. За да може предприятието да благоуспява, те бяха принудени "да упражняват най-строги икономии и себеотрицание." Обзаведоха се с най-евтините мебели, някои от които се нуждаеха от поправка, "бюджетът за храна беше толкова ограничен, че

за известно време те употребяваха "сос вместо масло и ряпа вместо картофи" ("Живот и дела", стр.142). Все пак с. Вайт изпитваше удоволствие да има установен дом, където цялото семейство можеше да бъде заедно.

Скоро след като преместиха издателството в Батл Крик, Мичиган, в 1855 г., те имаха привилегията да притежават собствен дом и макар че повечето време отсъстваха от къщи, домашният живот се поддържаше за да имат децата им подходяща среда. От тогава до смъртта на Джеймс Вайт през 1881 г., те имаха дом в Мичиган. За известно време през 1870 г. те имаха дом в Калифорния, като разделяха своето време между седалищата в Пацифик Коорт и Батл Крик.

В дома в Батл Крик

Отделни съобщения, които се намират понякога в докладите, показват, че домът на Вайт е било весело, щастливо място, макар че е било изпълнено с деятелност. Първият дом, които имаха като своя собственост, беше една дървена барака от шест стаи, намиращи се на ул. "Вууд" на западния край на Батл Крик. Зад бараката е била градината и оборът. Те имаха собствена крава. Вода вадеха от един общ кладенец. В ъгъла на мястото им, зад къщата, се намираше горичка, която представляваше уединено място за молитва.

Тъй като времето на с. Вайт беше заето много с писане, проповядване и пътуване, необходимо беше да имат отговорна домашна помощ. Но все пак, тя не напускате своя пост като управителка на домакинството, като майка и стопанка. От дневниците ѝ се виждаше, че когато е била в къщи или на път, голяма част от времето през много дни е било посветено на писане, без да е била пренебрегвана и другата работа. Когато се заловеше да шие, намираме я да приготвява "едни панталони" или "палто на Едсон" или "дюшек за леглото" или да се труди цял ден, за да ушие дреха за студено време. (Дневник. 25.28.03.1859 г.)

Тази година сезонът в градината беше открит със засяването на един храст, френско грозде, късно през март. Това е било един "студен и ветровит ден." След като снабдила гостите си, които отпътували, с взети назаем "наметала, ръкавици и шалчета, за да ги пазят", тя пише в дневника си: "На новата земя няма студени ветрове и неприятни промени. Атмосферата е винаги равномерна и здравословна." (там, 24.03.1859 г.)

През седмици, които последователи, били посадени храсти френско грозде, малини и ягоди. Един ден е употребен за "правене градина за моите деца", понеже тя желаела "да направи дома..." най-приятно място за тях" (там, 11.04.1859 г.) Вземала растения от съседите, с които разменяла храсти и корени. (там, 11-18.04.1859 г.)

Трябвало и да се пазарува. Тя ходила до града, за да прави покупки не само за своите нужди, но понякога да помогне и на съседите си, при избиране на стоката, тъй като всички я имали като добър купувач. Един ден слязла в града, за да купи плат за едни панталони. Тя помолила г. Скимър, собственика на манифактурен магазин, да ѝ покаже чисто вълнен плат. Той свалил един топ и казал на с. Вайт, че току що го е получил и вярва, че платът е това, което тя търси.

"Чисто вълнен ли е? - попитала тя г. Скимър.

"О, да, г-жа Вайт, сто процента вълна!" - уверил я той.

Без да мисли, ръката ѝ напипала разнищения край и тя намерила една свободна нишка. Тя я изтеглила, развалила я и открила малко памук. Издигайки я, тя попитала: "Дали това е вълна, г. Скимър?" Много объркан, той признал, че не е и после разправил на с. Вайт, че той купил плата за чисто вълнен.

Това показва, че с. Вайт познава текстилните платове и че тя е запозната с практичните неща в живота. Нейната майка е била много разумна, практична жена и била обучила момичетата си добре.

Събота и живот в дома

Съботата в дома на семейство Вайт беше пълен ден, прекаран в посещаване богослужения, четене на децата след обед, разходки през горите или покрай потока и посещения на болни или обезсърчени.

Г-жа Вайт обикновено пишеше в стая, отделена за нейна канцелария, а за известен период време тя работеше в канцеларията на своя съпруг в "Ревю енд Хералд". Понякога, когато тя отиваше там, намираще, че в книгоезниците работата беше много припряна и тогава тя помагаше като се присъединяваше към другите и огъваше или шиеше списания или брошури. (там, 5.01. 28.03.1859 г.)

Нашите проповедници нерядко биваха извиквани в Батл Крик за общи събрания. Това беше рано през март 1859 г. Докладът в дневника отбелязва едно прошално посещение на един от тези работници, младият Джон Невинс Андрюс:

"Днес е ден когато недъгавостта се бори за победа. Аз имам много болки във лявото рамо и дроб. Духът ми е угнетен. Брат Джонс Андрюс си заминава днес, идва да ни посети вчера. Имахме приятен разговор.

Събрах няколко неща, за да ги занесе в къщи. Пращам на Ангелина нова басмена рокля (девет шилинга) и солидни обуца от телешка кожа. Нашият татко дава пари за направата на обувката и за направата на високи обуца на брат Джонс Андрюс. Аз изпращам на малкото момченце хубава фланелена риза и прежда да му изплетат чифт чорапи. Изпращам на сестрата или майката на Андрюс хубаво късо наметало с подплънка, за да го носи. Правя торба от хавлиен плат, за да сложа всичко вътре. Пиша три малки страници до сестра Мери Чез. В него пиша рецептата, която получих от бр. Джонс. (там, 8.03.1859 г.)

Домът на семейство Вайт беше отворен за гости и понякога на семейството се струваше, че те поддържат безвъзмезден хотел. По времето на конференцията в 1859 г. на масата им се намират 35 души за хранене. Един ден след конференцията има само едно кратко вписване: "Ние всички бяхме много изморени." (там, 7.06.1859 г.)

Дневникът на тази и други години докладва за много личности и семейства, които са били приемани в дома за една нощ, или за един или два дни или по-дълго време. Това причиняваше тежко пресилване на семейния бюджет, увеличаване работата в къщи и лишаване семейството от това уединение, на което имаха право. Какво значеше това приемане на гости, лично на с. Вайт, е открито в едно писмо, отправено към наш работник: "Станах в 5 и половина часа сутринта, помогнах на Лусинда да умие чиниите, писах до мръкване, тогава свърших нужното шиене близо до среднощ; след като свърших моето писане за през деня, изпрах дрехите на семейството ми. Често съм така уморена, че залитам като пияна, но слава да бъде на Бога, била съм подкрепяна. (Писмо 1, 1878 г.) Яденетата бяха прости, но храната бе изобилна и здравословна. След като е била получена светлината по здравната реформа, масата е отговаряла на дадените наставления. Готвенето е било извършвано добре, освен когато в къщи е идвала жена, неопитна помощ. В 1870 г. с. Вайт писа: "Аз имам добре сложена маса при всички случаи. Аз не правя никаква промяна когато имам гости, били те вярващи или невярващи. Стремя се никога да не бъда изненадана поради неготовност, за да посрещна на масата си от един до шест души, които може да се случи да дойдат. Аз имам достатъчно проста, здравословна храна, която може

да задоволи глада и да нахрани организма. Ако някои искат повече от това, те са свободни да го намерят другаде. На масата ми не се слага нито масло, нито каквото и да е вид месо. Кейк рядко се намира там. Обикновено аз имам обилен запас от плодове, хубав хляб и зеленчуци. На моята маса винаги има доста хора и всички, които вземат от храната, са добре и се поправят. Всички сядат с епикурейски апетит и с охота ядат от изобилието, доставено от нашия Създател." (Свид., т.2, стр.487)

Тези, които се намираха в дома на с. Вайт, си ползваха с достатъчна толерантност относно личната си диета.

"Аз не се считам критерий за тях. Оставям всекиго да следва собствените си идеи относно това, какво е най-добре за него. Не обвързвам ничия съвест с моята...В моето семейство има някои, които много обичат фасул, когато за мене фасулът е отрова. Масло никога не се слага на моята маса, но ако членовете на моето семейство изберат да употребят малко масло настрана от масата, те са свободни да сторят това. Нашата трапеза се слага два пъти през деня, но ако има някои, които искат да ядат нещо вечерта, няма правило, което да им забрани да го сторят." (Съвети за диета и храна, стр. 491)

Дисциплината в дома на с. Вайт

Макар тежко натоварен с много проблеми, заетата майка не пренебрегваше възпитанието на децата си. Домашната дисциплина беше здрава, но се провеждаше с любезност, която разбира другия, и с любов. Тя се стремеше да избягва кризи и постоянно се стареше да ръководи умовете на момчетата така, че да засили характера и да развие волевата сила. Подходящи и прости подаръци насърчаваха послушание и добро поведение. Примамките извън дома биваха често оставени настрана, посредством невинни удоволствия в къщи. Телесно наказание биваше прилагано много рядко и то след тих разговор и сериозна молитва.

Разбира се проблеми възникваха. Момчетата на с. Вайт не бяха образцови. Но споровете се уреждаха бързо и с решителност. Майка им свидетелствуваше: "Никога не позволих на моите момчета да мислят, че те в детинството си могат да ми вадят душата. Никога не позволих на себе си да изказвам груба дума... Когато духът ми биваше възбуден, когато чувствах себе си някак си предизвикана, аз казвам: "Деца, нека оставим това сега; няма да казваме нищо повече по това сега. Преди да си легнем ние ще поговорим по това." Като имаха всичкото това време, за да размишляват, вечерта те бяха се поуспокоили и аз можех да ги управлявам много добре." (М.С., 82, 1901 г.)

Честото отсъствие на единия или двамата родители затрудняваше задачата на възпитанието на децата. Докато пътуваше, майката поддържаше тясна връзка чрез чести писма с растящите момчета.

Домът в по-късни години

След смъртта на бр. Джеймс Вайт в 1881 г., с. Вайт продължи да поддържа своя собствен дом. По това време децата бяха вече създали свои семейства и семейството се състоеше главно от нейните литературни помощнички, домашната помощ и достойни младежи, на които помагаше в училище и понякога работници или миряни, които имаха нужда от грижи. Повечето от отговорностите за вървежа на дома бяха легнали сега върху домакинята и с. Вайт изпълняваше поста на милостива стопанка. След деня, зает с писане, семейното богослужение често биваше допълвано като с. Вайт разказваше опитностите от ранните дни на Делото.

В Австралия домът на с. Вайт в Сънисайд Коорабонг, беше дейно място, семейството броеше от 10 до 16 души. (Съвети по диета и храна, стр.488) Къщата увеличена с палатки, служеше както за жилище, така и за канцелария. Едно от първите здания в имота на новото училище беше често място за спиране на гостуващи работници или за тези, които се присъединяваха към училищния персонал. Това бяха пионерни дни и при предметите от първа необходимост трябваше да се упражнява най-строга икономия и все пак, масата доставяше здравословна задоволителна храна. "Зърнени храни и зеленчуци и пресни и консервирани плодове съставляваха нашата храна на масата." - писа тя в 1896 г. (там, стр. 489) Имаше достатъчно място и с. Вайт планира овощна и зеленчукова градина. Решена да "направи своя пустинен дом да процъфти като роза" (Писмо 59, 1898 г.), тя отдели обилно място за цветя. Тя искаше да направи своя дом красив със създадените от Създателя природни неща. Тя възнамеряваше да направи овощната и другите градини "нагледен урок за тези, които предпочитат да просят, вместо да работят." (Писмо 128, 1899 г.)

Домът на с. Вайт отекваше от щракането на пишешите машини, които бяха заети в копиране писма и статии и ръкописи на книги. Но една сутрин - вторник, всичко това беше замълчало, когато голямата трапеза стана постановка за сватба. Това беше приятна, но тържествена свята служба, в която с. Вайт взе участие като произнесе молитвата. Тя докладва, че нямало "никакви леки шеги и глупави приказки" (М.С.,23, 1894 г.).

Понякога трябваше да се правят приспособления в стаята, за да се направи място за някого, който се нуждаеше от лечение и добра храна, но не можеше да си позволи да се грижат за него в някой институт. Такава една личност беше на гости в 1898 г. "макар че ние трябваше да притесним семейството си, за да сторим това." - пише с. Вайт. По-нататък се казва, че "тя бе третирана като член на моето семейство, без да плати нито стотинка. Аз мислех, че Исус би сторил точно това."

В дома Елмсхавен, Св. Елена

Когато с. Вайт се установи в Елмсхавен, близо до Св. Елена, Калифорния, тя беше в напреднала възраст. Семейството ѝ се състоеше от нейните помощници в канцеларията и в дома. Макар че времето ѝ и силите ѝ бяха отдадени почти напълно на писане и говорене, тя намираще отдих в някаква работа около чифлика или дома. За беда на нейната лична секретарка Сара мак Ентерфер, понякога тя се изплъзваше за да посети някои съседи, без да каже на семейството си къде отива. На 75 годишна възраст тя отдели един ден, за да отиде с кола в планината, "за да набере череши - малки черници", за да ги консервира. "Нашите каруци - обясняваше тя - бяха докарани под дърветата и аз набрах права." (писмо 121, 1903 г.) Друг път тя отиде с каруца с бр. Джеймс, нейният добър чифликчия, "за да види черното теле", защото тя се безпокоеше да види дали "то е добре след продължителния дъжд". (писмо 91, 1904)

С. Вайт се радваше да наблюдава напредъка на зеленчуковата градина и растежа на плодните дървета, но в цветята тя намираще особено удоволствие. Дори в своята напреднала възраст тя се грижеше за добруването на членовете на нейното семейство и за нейните гости. Тя силно желаше да бъдат удобно настанени и да бъде сигурна, че храната е апетитна и достатъчна.

През последните три години от своя живот, по-малко време тя посвещаваше на писане и често бе намирана да чете своята Библия, своите книги и нашите писания. Ежедневният вестник я държеше в течение на световните събития,

които всички сочеха на близкото идване на нейния Спасител. Това беше с. Вайт - домакинята.

Като съседка

Когато законникът дойде при Спасителят, за да Го пита, кой е пътят за вечният живот, разговорът се обърна, какво трябва да бъде отношението на човека към съзвещите му. В отговор на въпроса "Кой е мой ближия", Исус разказа историята за добрия самарянин. Дойде се до заключението, че истински съсед е онзи, който прави каквото може, за да помогне на тези, които около него са в нужда. Дела на любезност към съседите, разбира се, не са неща, които трябва да се разправят. Но тук и там ние намираме информации, които ни помагат да разберем, че както е изяснено в притчата, Джеймс и Елена Вайт са се стараели да бъдат добри съседи. От най-ранния дневник на Елена Вайт, с който разполагаме, получаваме сведения за първоначалното организиране на нашите конференции и институции, както и определянето на нашето име като деноминация. Тази малка книжка, носеща дата от 1859 г., дава доклад за един период, скоро след настаняването на бр. и с. Вайт в собствения им дом в Батъл Крик, Мичиган. Отбелязаното за 2 януари докладва, че с. Вайт е дала едно наметало и рокля на една нуждаеща се сестра, а вписването на следния ден докладва, че тя е извършила работа за някои нуждаещи се сестри. Два дни по-късно - 05.01., макар че е била много заета с подготовката за едно продължително пътуване, тя била принудена да отиде до магазина и да помогне при избирането "на някои неща за Роксана."

На следния ден намираме, че тя дава "полуупотребявана дреха" за нуждаеща се майка на едно момиче, което работело в нейния дом. При това тя възкликнала: "Дано Господ се смили над нуждаещите се! Между многото вписвания в дневника намираме често да се споменава за подпомагане на хора в бедствено положение. Ето едно такова за един вторник:

"Ходих в канцеларията. Посетих с Сара и майка ѝ. Сара ми даде една малка рокля и две престилчици за бебето на с. Рател... Отидох с каруца до града и купих няколко неща. Купих малка рокличка за бебето на с. Рател. Отидох в канцеларията, помогнах им там малко. След това отидох в къщи за обяд. Изпратих малкото неща на с. Рател. Мери Лоубороу изпраща също една малка рокличка, така че тя ще премине за сега добре.

О, да биха знаели всички каква е радост да даваш на бедните, да правиш добро на другите, да правиш другите щастливи! Дано Господ отвори сърцето ми, за да сторя всичко според силите си и да облекчавам тези, които са около мене! Да ми даде да чувствам неволята на брата си!" - 1 март 1859 г.

Като обръщаме страниците на тази повредена от времето книжка, намираме записани много дела на любезност към съседите. За 21 април след писането на писмената ѝ работа, намираме думите: "Събрахме лепта около 7 долара, за да им помогнем. Купихме някои неща за ядене и им ги занесохме."

Грижа за болни

След видението от 6 юни 1863 година, когато на с. Вайт бе открито, че основната причина за болестите е престъпването на природните закони, показано ѝ бе от колко голяма полза е за оздравяването да се сътрудничи на природата. Когато в семейството на с. Вайт се появяваше болест, със забележителен успех се употребяваха прости и разумни методи на лечение. А после, когато биваха често викани да помагат със съвет и помощ при някои болни съседи и приятели, те се отзоваваха. За такива неща с. Вайт споменава в едно писмо до приятели в Батъл Крик от 1903 година:

"Преди основаването на нашия санаториум, съпругът ми и аз ходехме от къща на къща да лекуваме. Под Божието благословение ние спасихме живота на много страдащи." - писмо 45, 1903 г.

"Приемахме в къщи случаи, които лекарите бяха отписали от живота. Когато не знаехме какво да сторим за тях, ние се молехме на Бога най-усърдно и Той винаги изпращаше Своето благословение. Той мощният Лечител. Той работеше с нас. Ние никога не сме имали време или случай да преминем през някакъв медицински курс. Но ние имахме успех когато действахме м страх Божий и Го търсихме на всяка крачка... Ние свързвахме молитвата и работата. Употребявахме прости водни процедури и след това се опитвахме да отправим очите на пациентите към великия Лечител. Ние им казвахме какво може да стори Той за тях." - МС, 49, 1908 г.

В тези ранни дни на вестта, преди да е имало редовна издръжка на Делото, каквото познаваме днес, понякога различни работници изпадаха в нужда. В изявления, направени от такива страни, се споменава често за периоди от седмици или месеци, когато са били гости в дома на с. Вайт, без да плащат нещо. Не само работници, но понякога и обикновени членове са били подпомагани по такъв начин. Като пример намираме в докладите от 1868 година, че бр. и с. Вайт, докато се намирали в Гренвил, Мичиган, научили за една сестра, която пътувала по работа, сериозно се разболяла и се намирала в един хотел. Тя е потърсила и прибрали в къщи, където останала докато те били сигурни, че тя е вече в състояние да бъде изпратена в здравния институт в Батъл Крик. Те прибрали в къщи децата на тази страдаща сестра. Минали се пет месеца докато майката могла да поеме отново работа и грижата за семейството си.

В дневника за същата година е описан ежедневно случаят, станал със Сенека Кинг, който при нещастие получил фрактура на черепа. Той бил прибран в дома на с. Вайт и Гренвил и те се грижели за него дни и нощи, когато животът му висял на косъм, докато най-после той оздравял. За да направи място на този пациент, с. Вайт е трябвало да извършва своята работа в една недовършена стая. Трябвало да се направят и много други приготовления, за да посрещнат необикновените нужди на този съсед.

При своите дълги пътувания тя се запознавала с много нуждаещи се семейства. И макар че често не можела да даде нужната помощ, тя правела каквото могла. Понякога това се състояло в плетене на топли дрехи за такива, които работели на студени места. Докато била в Европа, тя дошла в допир с някои семейства, за които знаела, че ще страдат, ако не им помогне. Като се върнала в Америка, тя отделила време да им оплете чорапи, които им изпратила. Може да се каже, че плетенето е било нейното хоби.

В Австралия като съседка

Изглеждаше, че във всяка страна имаше случаи да се помага на болни и нуждаещи се. Така е било и в Австралия, защото с. Вайт е била там по време на финансова криза. В съседство на своя дом с. Вайт открила много бедстващи семейства и макар нейните собствени източници да са били ограничени, тя не могла да ги отmine, без да сподели с тях нещо. Доставяла им храна. Понякога е пътувала с кола на далечни разстояния, за да предаде храната. При други случаи давала дрехи. Те невинаги били готови дрехи. Купувала е по цял топ доброкачествен плат и го разпределяла между нуждаещите се семейства. Ако домакинята не е могла да ушие сама необходимите дрехи, тогава някои от помощниците на с. Вайт бивали изпращани при майката да я научат как да ушие дрехите.

В тази страна върлували много болести. За някои болни се грижели в дома си, а за други изпращала личната си секретарка и придружителка при пътуванията - Сара Макентерфер, за да помага. За известно време в Авондале, времето на г-ца Макентерфер било почти всичкото заето в работа като на една обществена милосърдна сестра.. Бил измислян всеки възможен начин, за да се помогне на нуждаещите се. Можем да получим малка представа за това от няколко думи, написани в 1894 г.:

"Купихме дърва за нашите братя съселяни и след това се опитахме да намерим работа за техните синове и дъщери. Но ние се нуждаем от голям благотворителен фонд, от който да теглим, за да запазим семейства от гладна смърт... Разделихме домашните си запаси от провизии с такива семейства. Понякога съм извървявала по 11 мили, за да помогна на такива в належащите им нужди." - писмо 89, А, 1894 г.

Ние виждаме нейната тактичност в тази работа при помагане на едно семейство: "Аз се заинтересувах за случая... Постарах се да предвидя неговите нужди и никога да не го поставя там, където да бъде принуден да проси за работа. Докато бях в Коранбонг, аз се постарах да дам пример, как трябва да се подпомагат нуждаещите се. Ас се опитах да работя по начин, показан ми от Господа." - писмо 105, 1903 г.

"Миналата вечер ние имахме Тавита в нашия дом. Моите работнички които ми помагаша в моите статии за списанията и готвят, и шият; всичко пет, стояха те до среднощ, за да кроят дрехи. Те приготвиха три чифта панталони за децата на едно семейство. Две шевни машини шиеха до среднощ. Мисля ,че едва ли е имало по-щастлива група работници от тези момичета миналата вечер." - писмо 113, 1897 г.

Че е имало много случаи за подпомагане личи от следното:

"Не е нужно да търсим случаи, те ни търсят. Тези неща се налагат на нашето внимание. Ние не можем да бъдем християни и да ги отменим като кажем: "Топлете се и хранете се", а да не сторим нищо за да ги стоплим и облечем. Господ Исус казва: "бедните имате всякога с вас." Те са Божието наследство за нас" - Маноскрипт, 4, 1895 г.

Различни домове на семейството

Практиката на семейство Вайт беше да притежава собствен дом. Тя чувстваше, че това е мъдра практика. Така, по различни времена, те притежаваха скромни имоти в Батъл Крик, Мичиган и в Хулдсбург и Сакланд, Калифорния. По-късно, след смъртта на бр. Вайт, с. Вайт притежаваше домове в Авондале, в Австралия и в св. Елене, Калифорния. Зданията бяха добре поддържани, а земята се подобряваше. Тя чувстваше, че истинското християнство се отразява в дома и в помещенията. Тя се радваше много, когато съседите я посещаваха, а и тя често ги навестваше.

Тя намираще особено удоволствие в дома Елмсхавен, близо до св. Елена, където живя последните 15 години от своя живот. Къщата, разположена на малка могила, беше добре заградена. Около нея имаше овощна градина, лозе, градина, после сено и пасища. На всички страни на около имаше хълмове с гори и от хълма на север санаториума св. Елена поглеждаше към нейното място. Кратко след придобиване на този имот, тя повика от Австралия бр. Ирам Джеймс да дойде да се грижи за чифлика. Неговото семейство скоро бе удобно настанено в една малка къщичка на изток. През рекичката на югоизток имаше парче място с гора и градинско място, което тя даде на своя син - В.С.Вайт. Там той си съгради

къща и настани своето семейство. Тя беше на около 5 мин. ходене пеша от нейния дом.

На юг имаше две къщички. Те се заемаха от семействата на нейните чиновнички. Много по-късно беше изградена къща за секретарката не много далеч на север. Друга малка къщичка близо до нейния дом приютяваше друго семейство на помощница.

Със задоволство тя мислеше за тези семейства около нея. Тя често ги посещаваше и често отиваше по-нататък при други съседи в долината. Тези посещения ѝ даваха почивка и оставяха скъпи спомени в умовете на тези, които посещаваше.

Пътуване с каруца сутрин

В по-късните години на своя живот с. Вайт имаше особен случай да излиза навън с каруца някоя приятна сутрин. Обикновено я придружаваше някоя от нейните помощнички. Тези пътувания я развеждаха нагоре и надолу по планината, а много пъти по тесните извиващи се пътища по морското крайбрежие. Тези екскурзии ѝ доставяха приятно развлечение и разширяваха запознанството ѝ в съседството.

И когато не беше дома, когато не можеше да се нагоди, тя продължаваше тази практика. В 1904 г. тя прекара една година в Такома Парк, Вашингтон, Д.С. и често пътуваше с каруца из горите и парковете. Едно такова пътуване ѝ достави приятна опитност, за която тя като човек почувства малко гордост, защото тя срещнала президента Рузвелт. Тя говори за това в писмо до своя син:

"Преди няколко дни сестра Хол, Сара и аз отидохме за дълго пътуване с кола в парка Рол Крик. Това е много красиво място. Рядко съм пътувала по по-добри пътища. Това е народен парк. Тук президентът прави своите езди. Тези пътувания приличат, да, дори повече на онова, което съм видяла в Дания или Швейцария. При пътуването си ние срещнахме президента. Той ни се поклони когато ние минахме край него." (писмо 357, 1904 г.)

Много от жителите с радиус от 10 мили около нейния дом бяха от европейско потекло. Главното им занятие беше лозарство и винарство. Точно над могилата имаше голяма каменна винарница, минаваше много години за най-голямата в света. Адвентистите от седмия ден със своите въздържателни принципи не бяха познати на тези хора.

Тези обстоятелства обаче не възпряха с. Вайт да свързва приятелски отношения с хората от околните чифлици. Когато пътуваше с каруца нагоре по долината, понякога тя забелязваше някоя майка на верандата или на двора. Често тя спираше и приказваше с жената. Тя не знаеше името ѝ но това не бе пречка. Тя познаваше майчиното сърце и майчините проблеми. Често пъти тези посещения даваха случай за малко мисионска работа, било чрез думи, или - в по-малко щастлив случай - чрез дела.

Години след нейната смърт не малко от жителите на долината Непа си спомняха за елена Вайт като за "дребничката стара жена с бяла коса, която винаги говореше тъй нежно за Исуса.

Писателката

"Да пиша, да пиша, да пиша и да не отлагам; аз чувствам, че трябва да пиша." - писа с. Вайт в 1894 г. "Велики неща са пред нас и ние трябва да призовем народа от равнодушието му, за да се приготвят." - Писмо 12, 1884 г. В тези думи е обобщена целта на нейната най-важна работа, чрез която тя е най-добре позната днес.

Нейната опитност в детство и нейното възпитание не са били такива, че да мислим, че тя по природа е била годна да прекара целия си живот в писане. Образованието ѝ е било ограничено. Но когато като момиче тя е била призвана от Господа, тя бе направена способна от Него за поверените ѝ задачи. Тя ни описва картинно зова да пише:

"Рано в моята публична дейност аз бях замолена от Господа: "Пиши, пиши нещата, които ти са открити." По времето когато тази вест дойде до мене, аз не бях в състояние да държа устойчиво ръката си. Моето физическо състояние беше такова, че ми беше невъзможно да пиша."

"Но отново дойде словото: "Пиши нещата, които ти открих." Аз послушах; и в резултат, не мина много - когато можех да пиша страница след страница със сравнителна лекота. Кой ми каза какво да пиша? Кой укрепи дясната ми ръка и направи възможно за мене да употребявам перо? "Това беше Господ!" - Ревю енд Хералд, 14 юни, 1906 г.

Ако Господ би избрал като Свой вестител някой блестящ студент или някого в зряла възраст, с образование, някои можеха да кажат, че вестите не са продукт на Божия Дух, но имат произхода си в ума на писателя въз основа на предварително схванати идеи и предразсъдъци. Господ избра за Своята работа един скромнен инструмент, за да може вестта да тече от него до църквата и до света без опасност от замърсяване и по такъв начин, всички да видят, че това е неговото дело.

От времето когато ръката ѝ бе укрепена, назад в 1845 г., до края на нейния живот, Елена Вайт пишеше своите писания на ръка. Дори когато е имала на разположение секретарка, тя избираше да работи необезпокоявана, като пишеше внимателно. Някога тя пишеше на хартия за писма, понякога на големи листове, а друг път в тетрадки с линии.

Различни бяха обстоятелствата, при които с. Вайт пишеше. Тя бе доволна когато можеше да извършва работата си в къщи. За известно време в ранните дни в Батъл Крик тя работеше повечето пъти в дома, но понякога отиваше в канцеларията на Ревю, където споделяше стая със своя съпруг. Но в повечето случаи писането биваше вмъквано докато тя пътуваше, говореше. Но в повечето случаи писането биваше вмъквано докато тя пътуваше, говореше и посещаваше. Дневникът от 1859 г. ни дава възможност да надникнем в това: "Събудих се малко след 2 часа през нощта. Взехме влака в 4 ч. Чувствах се много нещастна (жалка). Писах през целия ден... Пътуването ни свърши в 6 часа след обед." (18.08.1859 г.)

Малко по-късно, при същото това положение, рано сутринта бр. и с. Вайт бяха заведени в дома на едни наши вярващи. Тя била тъй притисната от работата си, че макар "къщата да е пълна с гости" - докладваше тя - "нямам време да бъда при тях. Тя се затворила в една стая да пише." Дневник, 10.10.1859 г. В 1891 г. тя отбелязва във връзка с едно тримесечно пътуване из източните щати, че тя е "говорила 55 пъти и е написала триста страници...Господ е Онзи, Който чрез Духа Си ме беше подкрепил, благославял и поддържал." - М.С. - 4, 1891 г.

Докладва се, че на една конференция Елена Вайт била така заета с писането, че се принудила да пише през време на събранието през седмицата. Една сутрин тя седнала на масата точно пред амвона и постоянно пишела, докато бр. И.Н.Андрюс проповядвал. През време на обедната пауза тя била запитана какво е нейното мнение за качествата на бр. Андрюс като проповедник. Тя отговорила, че не може да изрази мнение. Това показвало напрегнато съсредоточаване в нейната работа.

Рано сутрин

Сестра Вайт често извършвала работата си в ранните часове сутрин, като си лягала рано вечер и си почивала малко през деня. Ще я оставим да ни разкаже тя това. Тя писала на един от нашите пионери работници в 1906 г.:

"Вечерта след съботата аз си легнах и починах добре, без болки, до 10 и половина часа. Не можах да спя. Бях получила наставление, аз рядко лежа в леглото след като получа такова наставление. Една група бе събрана в къщи и от Онзи, Който е всред нас, бе дадено наставление, което аз трябваше да повтарям и повтарям с перо и глас. Аз станах от леглото и в продължение на пет часа писах тъй бързо, колкото е възможно. После си починах в леглото за един час и отново спах.

Поставих работата в ръцете на моите преписвачи. В понеделник сутринта тя ме чакаше. Тя беше сложена отвътре вратата на моята канцелария в неделя вечер. Четири статии бяха готови, за да ги прочета отново и да направя нужните поправки. Работата е вече готова и част от нея ще замине с днешна поща.

Това е работата, която извършвам. Повечето от моето писане аз извършвам докато другите членове на моето семейство спят. Аз запалвам печката и тогава, без прекъсване понякога, пиша с часове. Аз пиша докато другите спят. Кой тогава е подсказвал на с. Вайт? Един определен вестител." (писмо - 28, 1906 г.)

Отново можем да надзърнем в нейната ранна утринна работа от писаното от Австралия: "Аз стоя тук в леглото тази студена юлска сутрин и се опитвам да ти пиша. На ръцете си имам вълнени ръкавици, като пръстите ми са свободни да пишат. Аз слагам лампата от лявата си страна, а не зад мене. Така светлината пада върху листа ми точно по правилния начин... Малко след два часа е. Продължавам да ставам рано и пиша всеки ден." - писмо 105, 1900 г.

"Необходимо е да продължавам да пиша. Аз славя Бога за силата която ми е дал. Върху мене тежи толкова тежко бреме, че често не мога да спя след 12 или 1 часа. Когато умът ми е тъй притиснат, аз мога да намеря облекчение само в молитва и писане. Моите работници ми казват, че от как съм се завърнала от изток (период от два месеца), аз съм била написала около 600 страници, написани на пишеща машина." - писмо 54, 1902 г.

"Имам да пиша много. Няколко мощни сцени биваха откривани пред мене. Вчера сутрин, с едно око превързано, аз писах страници след страници часове, преди другите членове на моето семейство да се събудят." - писмо 372, 1906 г.

През периоди на страдание

Много е писала с. Вайт по време на физическо страдание. Скоро след като пристигнала в Австралия, след 1890 г. - тя била болна близо година от ревматично възпаление. Понякога тя е могла да спи съвсем малко, но тя продължавала да пише. Ние добиваме картина за това от две изявления от 1892 г.: "С тези писания, които ще заминат с тази поща, откак съм напуснала Америка, аз съм написала 1200 страници на листове за писма. Аз не бих могла да извърша всичко това писане, ако Господ не бе ми укрепил и благословил в голяма мярка. Никога тази дясна ръка ми е изневерявала. Моето рамо и цялата ръка бяха пълни със страдание, трудно поносимо, но все пак ръката ми беше в състояние да държи перото и да отбелязва думите, които бяха дошли до мене от Божия Дух." (писмо 2, 1892 г.)

"Извините лошото писане, тъй като аз съм принудена да сменям положението си почти всеки час, за да мога да пиша. Изпращам с тази поща, 60 страници написани със собствената ми ръка. Най-първо моят стол е подпрян с възглавници, после те имат едно приспособление, една кутия, покрита с

възглавници под тях. Масата ми е сложена близо до мене и така аз пиша на хартия върху картон на моя скут. Така пригодена, вчера можах да стоя два часа... След това трябва да сменявам положението си. Тя (нейната милосърдна сестра) ме слага на пружинения креват и ме подпира с възглавници. Така мога да стоя повече от час и това е промяна, но аз съм благодарна, че мога да пиша." (писмо, 1892 г.)

Разбира се, очите и ръката ѝ се уморяваха, но не умората от непрестанната работа обременяваше сърцето ѝ. Голямата ѝ загриженост беше да може да предаде правилно великите истини, които бяха открити на нейния ум." Така тя извиква:

"Не зная как да говоря или отбележа с перо великите предмети на умилостивителната любов. Не зная как да представя предметите в живата светлина, в която те стоят пред мене. Аз треперя от страх да не би да омаловажа великия спасителен план с долнокачествени думи." (писмо 40, 1892 г.) "Сега аз трябва да оставя този тъй несъвършено представен предмет. Страхувам се, че вие ще тълкувате криво онова, което аз тъй силно желая да обясня. О, дано Господ оживи разума, защото аз съм лош писател и не мога с перо и глас да изразя великите и дълбоки Божии тайни. О, молете се за себе си, молете се и за мене!" (писмо 67, 1894 г.)

Внимателно подбиране на думи

Сестра Вайт винаги е търсила думи, които печелят; думи, които ще привличат и убедят, а не ще отблъснат, защото тя е казала: "Важни истини трябва да се кажат ясно; но доколкото е възможно, те трябва да се кажат с език, който ще спечели, а не ще оскърбява." (цитирано от В.Д.Вайт в писмо до издателския комитет, 25.07.1911 г.)

В писмото си до вас, аз съм дълбоко развълнувана. Аз бях много внимателна, нито една дума, която кажа да не ви нарани, но фактите да бъдат представени колкото се може по-просто." (писмо 14, 1864 г.)

Като писател тя се трудеше да увеличи запаса от думи, от който да черпи. Тя винаги търсеше език, който отговаряше на нейния предмет и напълно предаваше идеите, които третираше. "Опитности и видения" представя един много силен, но семпъл речник в строеж на изречения. В по-късни книги като "Животът на Исуса" и "Възпитание" ние откриваме един по-богат и широк избор на думи и по-сложни изречения. При четене, при пътуване и при разговор с други тя подобряваше своята способност да изразява истините, които ѝ били откривани. Тя разбира се беше подпомагана от Св. Дух при писането, но не по механичен начин. "Думите, които употребявам при описване това, което съм видяла - обясняваше тя - са собствено мои, с изключение на казаните ми от ангела, които аз винаги заграждам в кавички." (Ревю енд Хералд, 8.10.1867 г.) Във видение нейния ум биваше просветляван след това идваше задачата да предаде истината на други.

Скоро тя откри, че трябва да пише много предпазливо и коректно. Винаги имаше такива, които изопачаваха това, което тя мислеше или криво предаваха ученията ѝ. Не дълги след като в 1851 г. беше издадена нейната първа книга "Опитности и видения на Елена Вайт", тя намери за необходимо да залепи една страница от "Допълнителни бележки и обяснения", които в разширена форма сега се намират в книгата "Опитности и видения."

Сестра Вайт усърдно се учеше как може да комбинира думите така, че те действително и поразително да предадат мисълта. Една сутрин тя дойде на закуска в новооткрития санаториум Лома Линда, щастлива като дете с новата си

игрчка. "Налучках го, налучках го!" - извика тя. "Медицинско-мисионски евангелисти! Тя се стараеше да намери комбинация на думи, които сбито и напълно да предадат качествата на тези, които там ще получават своето медицинско обучение. Това евентуално доведе до наименоване медицинското училище "Колеж за медицински евангелисти."

Елена Вайт можеше да пише също и в по-лек дух и тя правеше това понякога, когато общуваше с членове от нейното семейство или с близки приятели. Така, от Окланд, Калифорния, в писмо до своя съпруг, който беше в Батъл Крик, Мичиган, тя направи остроумна забележка:

"Скъпи съпруге: снощи ние получихме няколкото твои на пощенска картичка: Батъл Крик, 11 април. Няма писмо от вас два дни. Джеймс Вайт." Това доста дълго писмо беше написано от самия тебе. Благодаря ти, защото знаем, че си жив. От 6 април не сме получавали друго писмо преди това. Аз загрижено очаквах за нещо, на което да отговоря." Писмо 6, 1876 г.

По-обширно поле за писане

Не всички писания на Елена Вайт бяха от един и същ характер. Има големи книги, като описание и изложение на историята на дългата от векове борба от началото до нейния край. В тях са описани не само изтъкваните събития във великата борба, но читателят, както и писателят, бива отведен зад сцената. Така на него е позволено да види легналите в основата на тези случки обекти, мотиви и намерения. При всички тях ние намираме до голяма степен обяснения на Писанията. В тази група ще сложим книгите включени в серията "Борбата на вековете."

Някои от книгите спадат в категорията на увещание, предупреждение и съвет. Тясно свързани с тях са тези писания на наставление, които дават изрично ръководство на отделни индивиди и на отговорниците на предприятията, които съставляват няколкото клона на Божието дело на земята. Сега говорим за Свидетелствата и за книгите със съвети.

Някои от писанията представляват изгледи за бъдещето с подробности на бъдещи събития и съвет, какво становище е подходящо да се вземе по това време. Виденията, изложени в "Опитности и видения" и последната част от "великата борба" съставляват по-голямата част от този вид описания.

Четвърта група може да се каже, че са за вдъхновение, които водят до по дълбока християнска опитност и носят на душата вестта на насърчение и ръководство.

След това идват книгите с биографии. Те дават доклади за живота на Елена Вайт, за нейните пътувания и трудове. Макар, че книгите се групират в тези няколко главни класификации, всяка книга може да съдържа по нещо от всички тези пет вида.

Когато обобщим разказа, намираме, че с.Вайт беше плодовит писател. Днес има в обръщение 20 300 страници - книги на Елена Г. Вайт. Ако вземем тези от по-ранните издания, които сега не се печатат от 4 500 статии, които са се появявали в нашите различни списания. Тези - превърнати в страници на книги - ще ни дадат още други 20 000 страници. В прибавка на това има много хиляди страници от ръкописи, които поради своя местен или личен характер, не са публикувани. Ние посочваме на тези книги като плод на едно доживотно дело. Все пак писателят не прави големи претенции за това, защото тя казва:

"Сестра Вайт не е инициатор на тези книги. Те съдържат наставления, които Бог ѝ е дал през нейното доживотно дело. Те съдържат скъпата, утешителна светлина, която Бог милостиво е дал на Своята служителка, за да я предаде на

света. От техните страници тази светлина трябва да свети в сърцата на мъже и жени и да ги води до Спасителя." (Колп.евангел., 36)

Говорителката

"Съобщи на другите това, което съм ти открил" - бяха думите, които рано звучаха в ушите на Елена Хармон. Как може да извърши тя това? Тя беше едно момиче, започващо едва 17 години, което можеше да говори само с дрезгав шепот, а и здравето ѝ изобщо не беше добро. Тя беше боязлива и неизвестна. Нейното семейство беше бедно. Беше посред зима и Майн. Такова беше нейното състояние през декември 1844 година. Най-после, след насърчение от нейния баща, че Господ не ще пропусне да проправи път, тя завърши борбата с пълно предаване на Неговата воля.

Няколко дни по-късно намираме Елена Хармон в Поланд, Майн, на тридесет мили от Портланд. Тя беше в дома на адвентистите на хълма Макгуаер, където вярващите се събрали на вечерно събрание. Нейната сестра и зет, с които тя направи това пътуване онзи ден, в открита шейна я придружиха за службата. Вярващите бяха чули вече за нейната единствена по рода си опитност и тя бе помолена от събралите се да разкаже виденията си.

Момичето на 17-годишна възраст стана и с дрезгав шепот започна да говори на хората. За тези опитности тя писа по-късно: "Аз продължих така около пет минути и тогава болезнеността и спънката ме напуснаха. Гласът ми стана ясен и силен и аз говорих с отлична лекота и свобода близо два часа. Когато моята вест се свърши, гласът ми изчезна. Пак, докато отново аз станах пред хората, когато същото странно възстановяване се повтори." - Живот, 72,73. Така започна едно доживотно дело на публично говорене."

През следващите години тя е изпълнявала много назначения за говорене, като е стояла пред големи събрания и малки аудитории - такива от симпатизиращи и противни, от американски, европейски и австралийски слушатели. Тя имаше подходяща вест за всеки случай и тази вест беше предавана по мощен начин. Тя стана една от най-познатите и най-популярните говорители - жени по нейното време в Америка.

Повечето от нейното публично говорене, разбира се, беше с групи адвентисти от седмия ден. В първите години много обикновена практика на брат и сестра Вайт беше да работят заедно. Той ще ръководи събранието като представи някой важен предмет и след като е говорил 20-30 минути, тя го следва с подходяща забележка. Този екип говорители извършваше много ефикасна работа.

Сестра Вайт правеше внимателна подготовка за предстоящите ѝ говорения, като избираше своите стихове и се правеше обща скица на изложението на предмета. Понякога тя избираше два стиха и имаше в ума си две съвсем различни линии на мисъл; после когато при началото тя погледнеше аудиторията, тогава решаваше коя да представи. Често тя поглеждаше в лица, които преди това е виждала във видение и знаейки техните нужди и опитности, определяше кой предмет да представи. Понякога познаването на лица в аудиторията я довеждаше до решение да направи основно промяна в предмета, докато говореше. Понякога това можеше да се извърши гладко, а понякога ставаше едно рязко прекъсване, понеже тя не можеше да направи лесно промяна в представянето.

Познаване лица в аудиториите

Брат и сестра Вайт бяха в Батъл Крик, Мичиган, 20 юли 1867 г. Това беше тяхното първо посещение там. Обявата за него бе достигнала вярващите чрез съобщение в Ревю от 16 юли 1867 г. Брат Вайт планираше да извърши кръщение и след това да се присъедини при отпразнуването на Господната вечеря, но

когато те пристигнаха в Бъшнел, намериха малко следи на отстъпление. Събота сутрин той говори на около 60 души, които се бяха събрали в една горичка за събрание. След обед с. Вайт беше говорителката. Тя беше избрала един стих, от който възнамеряваше да проповядва; на определеното време застана пред събранието. Нека се обърнем към доклада на Джеймс Вайт за това, което се случи:

"Сестра Вайт стана с Библия в ръка и започна да говори от един стих на Библията. Внезапно тя спря да говори, сложи настрана Библията си и започна да се обръща към тези, които бяха приели съботата на това място. Тя никога не се виждала като един от тях с естествено око и разбира се не можеше да ги назовава по име. Но тя определяше всеки брат и сестра по неговата или нейната стойка, като "този до дървото", или като онзи, "който стои до този брат или тази сестра" от църквите Гренвил или Орлеан, с които тя лично се познаваше и които тя назоваваше по име.

"Тя описваше всеки особен случай, като казваше, че Господ ѝ е посочил техните случаи преди две години и че докато говорела от Библията тази гледка проблясвала в ума ѝ като внезапна светкавица в тъмна нощ, която ясно открива всичко наоколо." (Знамения на времето, 29.08.1878 г.)

Тя говори около един час, като описваше опитностите на тези, които бяха пред нея, и после личностите, към които се отправяше тя, ставаха един след друг и "свидетелствуваха, че техните случаи са били описани много по-добре, отколкото те сами биха могли да сторят това." Направиха се изповеди, грешки бяха поправени и една реформация последва. Но следната седмица бе организирана една силна църква от тази група вярващи, които преди две седмици бяха решили да я разформироваат...

При няколко случая сестра Вайт биваше отведена във видение, докато говореше на публика. Видението за "Великата борба" ѝ бе дадено един неделен ден след обед през 1858 г. При една погребална служба когато отправяла към опечалените няколко думи утеха, 10 години по-късно в църквата в Батъл Крик, когато сериозно говорела пред събранието петък вечер, внезапно изпаднала във видение. Около 20 минути тя била във видение.

Божествено изцеление в Хилдсбург

В 1883 г. когато с. Вайт говореше пред лагерно събрание в Хилдсбург - Калифорния и смятала, че това е нейната прощална вест към църквата, тя била по чудо излекувана. В продължение на няколко седмици тя била сериозно болна и отпаднала бързо, защото всички старания за облекчаване на болките били безрезултатни. Изглеждало, че нейният живот е към края си. Но тя имала голямо желание да се срещне само още веднъж с хората, събрани на близката лагерна площадка. Ние ще оставим тя сама да разправи тази си опитност, като започнем как е стигнала до мястото на срещата:

"На платформата в голямата палатка бе донесено едно канапе. Тук полежах, като мислех, че ще изнеса прощалната си реч. Лицето ми беше като на мъртвец, безцветно.

След като се предадох няколко опитности, помолих Вили да ми помогне да стана и да се придържам с него. И ето, аз станах и започнах да говоря на хората, че това е може би последният път да слушат гласа ми на лагерно събрание. След като изговорих няколко думи, почувствах как Духът и силата Божия треперят във всеки нерв на тялото ми. Тези, които ме гледаха казват, че можело да се види как кръвта идва на устните ми и на челото ми и как плътта ми взела естествения си вид.

Г-н М., съвсем изненадан, забелязал на един от съседите си:

"Чудо става пред очите на цялото събрание!" Аз не можех да разбера, защото всички ме гледат така съсредоточено, като дори някои се изправиха на крака. Божият Дух ме беше излекувал. През останалата част от лагерното събрание аз говорих няколко пъти."

Ако трябва да придружим г-жа Вайт в различните ѝ покани за говорене, ще я видим в операта в Ню Йорк една неделя сутрин в 1890 г. или да стои пред пасажерите в кораба, които се бяха събрали за вечерно събрание в женските кабинети, когато пътуваха по реката Мисисипи 20 години по-рано. Събранието бе уредено от един от чиновниците на борда, когато узна, че г-жа Вайт е пътница на кораба. Ние можем да я намерим в изправителния дом да говори на затворниците или в казармата да говори на войниците.

Делото на г-жа Вайт като говорител достига най-върховната си точка в лагерни събрания и във въздържателното дело. Като съживителен говорител тя бе ненадмината. Като лекар по въздържание тя постига най-голямата си популярност.

На 28 юни 1877 г. един цирк пристигна в Батъл Крик, Мичиган. Ръководството на въздържателите, видните граждани и църковни групи знаеха, че при такива случаи много хора, които посещават града, ще отиват в евтини гостилнички и пивници, за да се хранят. Затова съставени бяха планове да се противодейства на това. Под покровителството на женското християнско въздържателно дружество, голямата палатка от конференцията Мичиган бе опъната да служи като ресторант. Резултатът надмина всички очаквания. В неделя вечер - 1 юли, имаше едно масово въздържателно събрание. Това беше кулминационната точка на съгласуваните старания за реформа. Сестра Вайт докладва сама за своята част в това дело:

"По покана аз говорих в палатката в неделя вечер - 1 юли, на тема "Християнски въздържатели". Господ ми помогна онази вечер, макар че говорих 90 минути; публиката от 5 000 души ме слушаше със задъхана тишина." /Свид., том 4, 275)

Това не е първата ѝ опитност да се изправя пред голяма аудитория по въпроса за въздържанието. Една година преди това на едно лагерно събрание в Гренвеланд, Масачузет, тя изнесе въздържателна лекция. Това беше време, когато лагерните събрания на адвентистите привличаха големи множества и затова бяха съставени обширни планове за събранието. Близко до лагера бе изградено временно отклонение от железопътната линия и в неделя специални влакове се движеха за лагерната площадка. На обекта стояха 500 вярващи, но в неделя 20 000 души дойдоха от околните градове в лагера. Някои идваха с каруци, други с лодки, с влак... Сестра Вайт говори и сутринта и след обед. Темата бе: "Християнско въздържание". "Всяко място бе заето, а също и местата за правостоящи. Някои, следвайки примера на Закхея, бяха се качили на дървета, за да видят говорителката. Застанал на горния край на лагерната площадка, човек можеше да вижда живо море от хора." (Знамения на времето, 14 септември, 1876 г.)

Публиката внимателно слушаше. Сестра Вайт говореше добре. Макар че нямаше нищо за усилване на гласа, всички чуваха добре. Нейният глас беше отличен; в действителност, при такива случаи тя можеше да се чува от километър разстояние. Тя прилагаше на практика в собствената си опитност основните принципи на правилно дишане и обучаване гласа, тъй ясно изложен в нейните писания.

В неделя след обед на събранието в Гровеланд присъстваха хора от сдружението за реформа от гр. Хаверхил. Те я поканили да говори в техния град следната

вечер. Тя сторила това и говорила пред 1 100 души, като насочила удара срещу невъздържанието в самите му корени.

Покана за говорене в Европа

След няколко години с. Вайт посети Европа. И тук работата ѝ не се ограничаваше само с адвентистите от седмия ден. Докладът за нейните трудове включва едно събрание в една концертна зала, където бе направена от маси, на които се пие бира, и един случай в Норвегия в гимнастическия салон за войници. Чуйте доклада ѝ: "В неделя, по молба на председателя на въздържателното дружество аз говорих по предмета на въздържанието. Събранието стана в гимнастическия салон на войниците - най-големият салон в града; събрани бяха около 1600 души. Между тях бяха от по-добрата класа на обществото. Аз разгледах предмета от религиозно гледище." (Ист. бел., 207)

Така беше през дългия и деен живот. Тя отговори буквално на хиляди покани. "Когато застана пред голяма публика - казваше тя на бр. Даниелс в 1902 г. - струва ми се като че ли съм изправена пред големия бял Трон, за да отговарям за душите, които са ми били представени като неготови да срещнат своя Господ в мир." (писмо 138, 1902 г.) Често пъти изглеждаше , като че ли тя не ще бъде физически в състояние да застане пред народа, но упованието ѝ бе в Бога, Който ѝ е дал тази работа. В санаториума - Калифорния, в 1901 г. тя споменава за тази често повтаряща се опитност:

"Когато от мене се очакваше да говоря пред много хора, понякога се чувствах че ми е невъзможно да се явявам всеки ден пред голяма публика... С треперещи стъпки аз отивах на мястото, откъдето трябваше да говоря на събраните хиляди; но в момента когато застана пред публиката, веднага над мене е идвал Божият Дух със сила да ме подкрепи.

Често пъти казвах на моя съпруг, докато той беше с мене: "Да бях имала това уверение предварително, колко добре би ми сторило то!" Той отговаряше: "Господ никога не е пропуснал да те благослови щом се изправиш да говориш, и тъй, каквито и да са чувствата ти, трябва да сложиш доверието си в Него!"

Но тя чувстваше време не само за събрания от хиляди души. Божията вестителка не изпускаше предвид отговорността си спрямо малки групи. В 1903 г. откриваме, че тя не само вземаше активно участие в съботните служби в близките църкви, но беше и един от говорителите в мисионски събрания на открито, които ставаха в един курортен град 9 мили от нейния дом, в северна Калифорния. Ето докладът:

"В нашата околност ние вършим каквото можем, за да занесем истината на тези около нас. Държани бяха събрания на открито в гр. Калистога в парка, през гореща пролет. Аз говорех на всяко от тези събрания. Аз правех това, за да мога да достигна онези, които не посещават църква. Господ богато ме благослови за този труд." (писмо 122, 1903 г.)

Преди да завършим тази картина за една много важна фаза от делото на с. Вайт, нека погледнем през очите на един светски писател:

"Г-жа Вайт е жена с рядко добре балансиран ум. Благотворителност, духовност, добросъвестност, идеалност са преобладаващите черти. Личните ѝ характерни качества са такива, че печелят най-топлото приятелство на всички, с които идва в съприкосновение и ги изпълва с най-голямо доверие в нейната искреност... Въпреки многото години на публична работа, тя е запазила всичката простота и честност, които характеризират ранния ѝ живот.

Като говорителка г-жа Вайт е една от най-успешните от няколкото жени, които са станали забележителни като лекторки в страната през изминалите двадесет

години. Постоянната употреба така е засилила нейните гласови органи, че са дали на гласът ѝ рядка дълбочина и сила. Яснотата и силата на произношението ѝ са така големи, че когато говори на открито, често тя е била ясно чувана на разстояние от една миля. Езикът ѝ, макар сепъл, е винаги силен и елегантен. Вдъхновена от предмета си, често пъти тя е чудесно красноречие и държи и най-голямата аудитория като омагьосана с часове, без ни най-малък знак на нетърпение или умора.

Предметът на разискванията е винаги от практичен характер и е боравел в повечето случаи с домашните задължения, религиозното възпитание на децата, въздържание и подобни теми. При съживителни събрания тя е винаги от най-влиятелните говорители. Тя често е говорила пред огромни аудитории в големи градове, на нейните любими теми и винаги е бивала приета с голямо удоволствие." (Биограф. история на видни и самоиздигнали се мъже от щата Мичиган, 1008-1878 г.)

Такава е картината на Елена Вайт като говорителка.

Съветникът

"Аз ще вървя както Провидението и моите братя отварят пътя пред мене. В името и силата на моя Изкупител аз ще върша каквото мога. Аз ще предупреждавам и съветвам, изобличавам и насърчавам както диктува Божият Дух, без да обръщам внимание дали хората ще слушат и дали ще понасят." (Свид., том4, стр.232)

Така писа Елена Вайт в 1876 г...Макар че голяма част от нейната работа беше обществена по характер, имаше много да се върши в лични срещи, в работене с личности, които търсеха ръководство или бяха в опасност да поемат погрешен път. Тази лична работа изискваше много напрежение, мъдрост, такт и божествена помощ. От самото начало съветът на Елена Вайт беше търсен усърдно.

От трите публикации от нейното перо, които се появиха в 1847 г., в първоначалните издания на Джеймс Вайт - "Дума към малкото стадо" е първото ѝ представено писмо със съвет. В това издание Е.Вайт приема поканата на г-н Керт да му пише и после разглежда някои възгледи, които той е изложил: "Аз се заинтересувах много - казва тя - за това, което сте писали в Даун и Екстра и напълно съм съгласна с вас по някои точки, но по други ние много се различаваме." ("Дума към малкото стадо", 11)

Със своите видения като основа за коментарите си, тя започва да разглежда точка по точка неговите позиции и отбелязва кои са правилни и кои неправилни. За двете възкресения тя е съгласна. Тя се съгласява също за новите небеса и новата земя. Но тя не се съгласява, със спасението на тези, които се молят пред нозете на светиите след хилядата години. Показано ѝ било, че те ще бъдат загубени. Тя се различава от него и относно времето когато "Михаил ще се повдигне". Тя вярва, че очистеното светилище е храмът на Новия Ерусалим. Тя препоръчва списанието "Дей Стар Еккстра", което съдържа статията на Круз относно очистването на светилището, което представя истинската светлина по този предмет.

От времето на това писмо, писано преди да е била на 30 години, през време на дългия и деловит живот поради нейното единствено по рода си положение, при нея са идвали мъже и жени за съвет. Сега нека се обърнем към едно събрание, състояло се в 1895 г. Работниците били свикнали за да изучават проблеми, възникнали в едно ново работно поле. Г-жа Вайт присъствувала и дала съвет. Забележете от нейните думи коя е основната на този съвет:

"Тази сутрин посетих едно събрание, където няколко избрани бяха свикани да разгледат някои въпроси, представени им чрез писмо, с което се искаше обмисляне и съвет. По някои от тези въпроси аз можех да говоря, защото при различни времена и места много неща са ми били представяни...

Когато моите братя прочитаха отделни мои пасажи от писмата, аз знаех какво да им кажа, защото тази работа ми е била представяна отново и отново.V. Не съм се чувствала свободна да пиша работата до сега... Светлината, която Господ ми е давал при различни времена."

При различни времена думите на с. Вайт бяха положителни. Когато говореше, тя говореше с убеждение. За това тя пише в 1911 г.:

"Задава се въпросът: "Как с. Вайт знае нещата, за които говори тъй решително, като че ли има авторитет да каже тези неща?"

"Аз говоря така, защото когато съм в затруднение тези неща проблясват в моя ум като светкавица от тъмен облак в яростна буря. Някои сцени, представени ми преди години, не са били задържани в паметта ми, но когато даденото наставление е било нужно, дори понякога когато стоя пред хората, споменът за тях идва в ума ми остро и ясно, като проблясък на светкавица, напомняйки ми точно това наставление. При такива случаи аз не мога да се въздържа да не кажа нещата, които проблясват в ума ми, не защото имам ново видение, но защото това, което ми е било представено, може би преди години, сега ми се напомня със сила."

Но често пъти от с. Вайт се е търсил съвет за неща, за които тя е нямала светлина. При такива случаи тя нарочно се е въздържала да даде съвет. Така, на един човек, който ѝ писал относно неговата бъдеща работа, тя писа следната вест:

" Не се чувствам свободна да пиша на моите братя относно твоята бъдеща работа, защото Бог не ми е възложил да сторя това. Аз не съм получила никакво наставление на кое място трябва да се установите или на каква работа трябва да бъде вашата бъдеща дейност.

Понастоящем умът ми е обременен много с няколко писма, които трябва да пиша. Дадени са ми били вести относно някои от нашите братя и тези вести трябва да се дадат, безразлично дали лицата, на които са изпратени, ще слушат или няма да слушат. Но относно твоите бъдещи трудове Господ не ми е дал наставление.

Аз дори не смея да поема отговорността да те съветвам по този въпрос. Но аз бих ти казала, братко мой, ти имаш един Съветник - Господ Исус. Съветвай се с твоите братя, те могат да ти дадат съвет.

Ако Господ ми даде определено наставление за тебе, аз ще ти го предам, но аз не мога да се натоваля с отговорност, която Господ не ми е дал да нося." (писмо 96, 1909 г.)

От време на време при с. Вайт идваха личности за да я видят и да търсят нейния съвет. Макар тя понякога да нямаше определена вест за тях, тя все пак излагаше някои общи принципи. Това беше когато някой си човек дойде при нея през 1891 г. Ето какво казва тя за това интервю:

"Представен беше бр...Той е интелигентен мъж и - доколкото мога да съдя - би вършил добра работа, ако бъде осветен от Божия Дух. Прекарах един час в разговор с него. Той беше много загрижен да разбере дали е негов дълг да проповядва. Аз не можех да му кажа това. Аз изложих общи принципи и го насочих към Исуса."

Една друга интересна картина намираме само няколко години по-късно, докато с. Вайт бе още в Австралия. Председателят на Г.К. - Г.А.Шървин, посещаваше това поле и имаше няколко срещи с нея. Тя пише по това:

"Той има със себе си един малък бележник, в който е забелязал трудните въпроси, които ми представя. Ако имам някаква светлина по тези точки, аз ги записвам за благото на нашия народ, не само в Америка, но и в тази страна." - Писмо 96, 1899 г.

Но с. Вайт не насърчава народа да идват при нея за съвет. Тя ги отправяше към Исуса:

"Често получавам писма от отделни лица, в които ми разправят за своите трудности и забърканости и ме молят да питам Бога какъв е техният дълг.

На тези, за които Бог не ми е дал никаква светлина, често съм отговаряла:

"Аз не съм била определена от Бога да извършвам работата, която вие искате от мене. Господ Исус ви е поканил да поставите вашите трудности пред Един Който разбира всяко положение във вашия живот..."

Няма да обезславя Бога като насърчавам души да идват при мене за съвет, когато те имат една постоянна покана да отидат при Един, Който може да носи тях и техните бремена." (Свид.за пропов., стр.487)

Разбира се, имаше често пъти време, когато беше необходимо тя да поеме инициативата, за да даде съвет. Тогава тя биваше подтиквана да говори. Тя често пъти споменава за това. Ето две загатвания за това:

"Божият Дух почива над мене със сила и аз не мога друго, освен да говоря думите, които са ми дадени. Не смея да задържа нито една дума от свидетелството."

"Бог ми е дал едно свидетелство да го предам на Неговия народ. Такова той не е дал на никого друго. Аз трябва да предам това свидетелство, което е като огън, затворен в костите ми." (Неиздадено писмо, 36, 1878 г.)

Не е била лесна задача да застанеш като един, който дава съвет и то такъв, който често пъти пресича любимите планове и решителните старания на отделни лица или съвети, а понякога и на такива, които са били почитани сътрудници в делото. Тя изразява това в 1894 г. с думите:

"Работата не е винаги лесна за извършване. Аз трябва да заемам позиции, които не са в хармония с мъжете, които считам, че са Божии работници. Аз виждам, че трябва да върша това и в бъдеще, както съм го вършила в миналото. Това ми причинява болка, която не мога да изкажа. Може би няма да се осъществи най-скъпата надежда, която имам, но щом Бог ми показва правия път, аз ще ходя в него." (писмо 64, 1894 г.)

Тези вести на съвет не биваше да се приемат или отхвърлят по желание. Те не бяха само лично мнение, а светлина от небето. Така писа тя на едного, който не успя да приеме дадената вест, но чиято ползотворност щеше да бъде десеторно по-голяма ако беше приел светлината:

"Предполагаш ли, че бих ти дала такъв съвет, ако няхах светлина по този въпрос? Бъди сигурен, не би ти бил даден такъв съвет без основателна причина." (писмо 1, 1883 г.)

Тогава можем да запитаме: "Дали с. Вайт не е имала свои собствени мнения? Дали всичките ѝ изказвания са били боговдъхновени? С. Вайт като личност е имала лични мнения и е употребявала своите способности за разсъждение. Тя е разговаряла свободно с околните си по всеки интересен въпрос. Докато без съмнение откровенията и дългата ѝ опитност са оказали влияние върху нейните мисли и дори върху нейните обикновени разговори, все пак нито тя, нито тези

около нея, са смятали, че всичко, което е казала или мислила, има божествен произход. Ако сте били в нейния дом, безспорно вие бихте се разговаряли върху обикновени световни теми: за овощната или зеленчуковата градина, за членовете на нейното семейство, за напредъка на Божието дело - и никой не би смятал този разговор за нещо от особено значение. Разисквайки върху това в 1909 г. тя казва: "Има времена когато трябва да се разрешат обикновени неща, обикновени мисли трябва да занимават ума, обикновени писма трябва да се напишат и да се дадат съобщения, които да преминават от един до друг работник. Такива думи, такива съобщения не са дадени под специалното вдъхновение на Божият Дух. Понякога се задават въпроси, които съвсем не са от религиозно естество, и на тези въпроси трябва да се отговори. Ние се разговаряме за къщи и земи, за търговия, за установяване на нашите институти, за техните предимства и несгоди."

Тогава не е странно, че понякога с. Вайт е била търсена за мнение в обикновени работи или дори в планове за напредъка на Божието дело, дори когато не е имала пряка светлина от Бога по този въпрос. Не е чудно също, че понякога, при отсъствие на пряка светлина, тя при разсъждение е изказвала своето мнение, основавайки се на добър разум и опитност. Интересно е да отбележим, че при един такъв случай, когато нейният съвет ни е бил такъв какъвто и трябвало да бъде, Бог изпрати вест, за да възпре не мъдрата постъпка, която щеше да последва поради съгласието ѝ със съставените от братята планове. Така беше и в случая с Натан и Давид. (I Лет.17:1-15)

Когато Бог промени света

В 1902 г. новоучреденото издателство в Нашвил, Тенеза, претърпяваше постоянно тежки загуби. А.Г.Даниелс - председател на Г.К., беше много обезпокоен и в един разговор със с. Вайт искаше нейното съгласие да затвори това издателство, поради тежките загуби, които братята не знаеха как да предотвратят. Брат Даниелс разправя историята:

"Тя се съгласи, че издателството трябва да бъде сложено на такива основи, че д няма такива загуби и каза: "Щом не може, тогава по-добре и да се затвори." Като не бе в състояние да ни предложи друг сигурен изход, тя се съгласи с нашето предложение да прекъснем печатането, да превърнем зданието в склад, а да купуваме литература от други издателски къщи. Привидното съгласие с нашите планове донесе голямо облекчение и задоволство у мнозина, които се бореха с тежкото положение.

Брат Крислер написа част от разговора, и с него в джоба си аз тръгнах с олекнало сърце. Като пристигнах в Батъл Крик, веднага разправих на другите членове на съвета нашия разговор, с уверението, че с. Вайт беше с нас в нашите планове да затворим издателството в съвсем кратко време.

След няколко дни получих писмо от с. Вайт, в което казва, че тя е говорила според собственото съждение, като се е съгласила с предложението, което сме ѝ направили. Но сега тя е наставена от Бога да ни каже, че тя е сбъркала като е дала такъв съвет и че издателството на юг не бива да бъде затваряно. Трябва да се направят планове, за да се предотвратят по-нататъшни дългове и че трябва да вървим напред с вяра."

Сега нека оставим с. Вайт да докладва за отменяне съвета, както пише на бр. Даниелс: "На следната нощ след нашия разговор в моята къща навън на поляната пред дърветата, 19.X.1904 г. относно работата в южното поле, Господ ме настави, че съм взела погрешно становище." (писмо 208, 1902 г.)

Подобна опитност вместо да намали нашето доверие в с. Вайт като съветник, би трябвало да засили нашата вяра, защото виждаме ясно как Божията ръка се намесва в Неговото дело, за да не се правят грешки.

Разбирайки, че с. Вайт е имала и свои собствени мнения, някои може би ще допуснат, че те са смесени със съветите, които тя изпраща в лични свидетелства или са изложени в нейните писания. Може би е добре да я оставим да говори и по това. Най-напред представяме едно изявление, написано в 1909 г.: "Получавам писма, с които ме питат за съвет по много странни предмети и аз давам съвет съгласно светлината, която ми е дадена."

Тя и била много внимателна в разговори, а особено в своите статии и книги, да се въздържа да не излага като съвети и наставления това, което не се основава на откровение. За своите статии и писма тя свидетелствува така:

"Аз не пиша нито една статия в списанието, която изразява само моите идеи. Те са идеите, които Бог ми е открил във видение - скъпоценните лъчи светлина, светещи от Трона.

Вие може би ще кажете, че това съобщение е само едно писмо. Да, това е писмо, но продиктувано от Божи Дух, за да представя пред нашите умове нещата, които са ми били показани. В тези писма, които аз пиша, в свидетелствата - които представям, аз представям пред вас това, което Бог е представил пред мене." (Свид., том 5, стр. 67)

Същото внимание се проявява и при даване съвети в лични срещи. В 1860 г. тя писа на една сестра, която искаше съвет по известно нещо:

"Вчера не можех веднага да отговоря на този въпрос... Аз не мога да давам съвет на тъмно. Аз трябва да зная, че моят съвет е напълно правилен. Някои се възползват от моите думи, затова аз трябва да се движа много внимателно. След внимателно размишление, като се опитвах да си припомня неща, които са ми били показвани, в твой случай, аз съм готова да ти пиша." (Свид., том 2, стр. 565) Не трябва да се чудим на нейната скръб, когато нейният съвет е бил оставян настрана, без да се приеме. На едного тя пише: "Имам много неща да ти пиша, защото аз обичам твоята душа. Но дали това ще ти стори някакво добро? Дали то ще бъде прието само като мнение на с. Вайт? Становището, което някои от грешните братя са заели, правят моите думи само като израз на едно мнение и този възглед се е поддържал и е упражнил заразяващо влияние в нашите редове." (писмо 22, 1889 г.)

При други случаи тя може да пише за сърдечно приемане на дадения съвет. Забележете тези радващи думи: "Понякога идват неща, по които трябва да се вземе решение, но когато всички не са на един ум, тогава аз прочитам дадените писания и те ги приемат и стават едно в своите решения." (писмо 118, 1898 г.)

Хора, които задават въпроси, биват отпращани към нейните писания

Когато нашето дело порасна и църковното единство се увеличи, числото на тези, които търсеха нейния съвет било чрез интервю или чрез писмо постоянно се увеличаваше. В нейните по-късни години, когато пред с. Вайт биваха поставяни въпроси, често пъти тя заявяваше, че е писала по този предмет и тогава тя помолваше своите литературни помощници да се обърнат към нейните книги, към нейните статии в списанията или към нейните ръкописи, за да намерят отговора на представените въпроси. В много случаи на писма с въпроси отговаряла някоя от секретарките, която обяснявала, че въпросът е бил представен пред с. Вайт и че тя е наредила да се даде такъв и такъв отговор. Разбира се, писмото на секретарката, която го пишеше, и носеше нейният

подпис. При други случаи тя е замолвала своите секретарки да пишат на запитвача, но тя не е получила светлина по представения въпрос.

Към края на нейния живот, когато тя била запитвана относно бъдещето, често тя е обръщала внимание към кабинетите, които съдържали нейните книги, статии и списания и ръкописи, като заявявала: "Ето моите писания; когато ще съм си отишла, те ще свидетелстват за мене." (Докладвано от В.С.Вайт 9 юли 1922 г.)

По едно време стана дума за многото писма с въпроси с отношението на нейните издадени трудове към отговорите на тези въпроси:

"Ние получаваме много писма от наши братя и сестри, търсещи съвет по различни въпроси. Ако те сами за себе си биха изучавали издадените свидетелства, те биха намерили осветлението, от което се нуждаеха... Нека настояваме пред нашия народ да изучават тези книги и да ги разпространяват. Нека техните учения засилят нашата вяра."

"Нека изучаваме по-прилежно Словото Божие. Библията е тъй ясна и разбираема, че всички, които искат, могат да я разберат. Нека благодарим на Бога за Неговото скъпо Слово и за вестите на Неговия Дух, които дават толкова много светлина." Ръкопис 81, 1908 г.)

Седемдесет години с. Вайт стоя като съветник. Понякога на нея бяха давани вести и съвети и тя биваше замолвана да ги държи, докато се развият известни неща. Друг път тя работеше и внимателно отваряше път за представяне на вестта. Друг път пък личности търсеха нейните думи или съвест при планиране за делото или при посрещане спорни въпроси. При всички тези случаи тя е била в състояние да свидетелствува: "Съзнателно не съм задържала от никого наставлението, което Господ ми е дал."

Личен работник

Още като момиче с. Вайт беше личен работник, но не винаги тя виждаше плодове от тази си служба. След нейното покаяние, първата ѝ работа беше за нейните млади приятели. Сериозността за такива старания се открива в следното издадено списание:

"Аз наредих събрания с моите млади приятели, някои от които бяха значително по-възрастни от мене, а някои бяха и женени. Някои от тях бяха суетни и не обръщаха внимание на моите настоятелни молби. Но аз реших усилията ми да не престанат, докато тези скъпи души, за които тъй много се интересувам, не се предадат на Бога. Няколко цели нощи аз прекарах в молитва за тези, които бях потърсила и събрала с цел да работя и да се моля за тях.

Някои от тях се бяха събрали с нас от любопитство да чуят какво ще им кажа; други ме смятаха извън себе си заедно с тъй упорита в старанията си, особено когато те не проявяваха никаква загриженост за себе си. Но при всяко едно от нашите малки събрания аз продължавах да увещавам и да се моля за всеки един поотделно, докато всеки се предаде на Исуса, признавайки заслугите на Неговата прощателна любов. Всеки един беше покаян към Бога.

"Нощ след нощ в моите сънища изглеждаше като че ли работя за спасение на души. При подобни случаи пред ума ми биваха представяни специални случаи; после аз потърсвах тези случаи и се молах за тях. Във всички случаи; после аз потърсвах тези случаи и се молах за тях. Във всички случаи, освен един, тези хора се предадоха на Бога." (Живот, 41,42)

Не много след тази опитност тя бе призвана да застане като пратеник на Бога. Тази работа сложи върху нея най-тежко бреме за църквата и света. Няма да е чудно ако с. Вайт с тези големи бремена би изгубила предвид личните нужди на лицата, с които беше в близка връзка. Да, но това не стана. Сегиз-тогиз долавяме

проблясък за нейните лични старания през годината да спаси тези, които са около нея.

Работа за невярващи роднини

През лятото на 1872 г. бр. и с. Вайт са били в планините на Колорадо за малко почивка и промяна. С тях са били няколко члена на семейството и Мария, една племенница. Мария и нейната майка, една от по-големите сестри на с. Вайт не са били адвентисти от седмия ден. От записаното в дневника ние наблюдаваме тактичния начин, по който с. Вайт се е опитвала да доведе това момиче в светлината на истината:

"Ние останахме в тази прекрасна сутрин с известно чувство за добротата и милостта на Бога към нас. Това е нашата първа събота сред планините. Джеймс, сестра Хол и аз взехме едно одеало и отидохме под благоуханните борове, търколихме един камък за пейка и аз прочетох част от моя ръкопис пред моя съпруг.

След това нашата племенница Мария, Вили и аз излязохме, седнахме под тополата и прочетохме около 60 страници от "Великата борба", "Духовни дарби". Мария се интересува много. Ние бяхме щастливи да видим колко сериозно тя слушаше. У нея не виждаме никакви предрасъдъци. Надяваме се, че тя ще разбере и ще приеме истината. Тя е чисто, простосърдечно и културно момиче.

Ние приключихме съботата на Господа с молитва. Мария се присъедини към нас с молитва." (Дневник, 27 юли 1878 г.)

Така ние виждаме как с. Вайт тактично подбира четиво, с което се надява да събуди интерес, а после с нетърпение очаква да види какво ще е въздействието. През годините тя е изпращала "Ревю" и "Младежки наставник" и "Знамения на времето" и друго списание на своите сестри и други роднини, които не бяха в истината. Тя писа писма - апели и не забравяше да се моли Божият Дух да се бори в сърцата им. Но това бе всичко, което тя можеше да стори. Няколко години Мария ѝ помагаше като преписвачка, но тя не успя да предаде напълно сърцето си на Бога и да ходи в светлината. В сериозен апел с. Вайт ѝ писа след опитността в планината:

"Не желая да те контролирам, нито да наложа нашата вяра или да те насиля да вярваш. Никой мъж или жена не ще има вечен живот освен ако сам избира да го получи...с всичкото себеотрицание и носене кръст, включени в християнския живот... Бог ще изпита всеки един от нас. Той ще даде привилегии и благоприятни случаи на всички и достатъчно доказателство, за да насочи ума в правилна насока, ако те изберат истината...

Бог ще работи за теб и ще те направи годен инструмент, ако предадеш твоята воля и любов на Неговата воля и ако станеш чедо на послушание. Но ако останеш в съпротива на истината, Бог ще отнеме Своята светлина от тебе и ти ще бъдеш оставена да поемеш твоя собствен път и да посрещнеш резултатите в края. Надявам се, че ти няма да кажеш както майка ти каза относно нарушението на съботата, че тя "щяла да рискува". Аз все още вярвам че тя ще приеме истината, ако ти не ѝ преградиш пътя. Пиша и съм писала с любов, защото не смея другояче." (Писмо 6, 1877 г.)

Нито тази млада жена, нито майка ѝ приеха някога съботната истина. На с. Вайт ѝ е било много мъчно за това.

Плодът на една брошура

Литературата изпълваше всичкото място в личната мисионска работа на с. Вайт. Понякога след много години на забравя, тя научаваше за плодовете от дадена брошура или списание. Такъв беше случаят с една брошура от 64 страници,

оставена в колибата на някакъв колонист в пустинята на Мичиган през лятото на 1853 г. Било петък. Брат и сестра Вайт заедно с другите работници бързали с каруца за В. Коларът добре познавал пътя, но по някаква причина те загубили пътя. Най-после останала само следа от някакъв път. Пътували през гората над дънери паднали дървета. Не се виждали никакви къщи наоколо, денят бил горещ, а с. Вайт - болна. Два пъти тя припадала. Нямали храна и не можело да се намери вода. Всички били жадни. Виждали се някакви крави, но всичките старания на чужденците да ги приближават, за да получат малко мляко, пропаднали. В състоянието на припадък с. Вайт си мислела за "пътника, който загинал в пустинята." "Хладни извори с вода - казвала тя - струва ми се, че са точно пред мене, но когато минахме, оказа се, че това е само мираж." Брат Вайт се молел тя да бъде подкрепена. Пътешествието от 15 мили можеше да бъде свършено, само в няколко часа и те не можели да разберат, защо е трябвало да бъдат оставени в това странствуване.

Най-сетне те навлезли в едно сечище и намерили там една колиба от дънери. Уморените пътници били поканени вътре и им била дадена закуска. Като се бавели, за да си починат малко и да научат пътя, те започнали да говорят с жената, която ги приела. Сестра Вайт говорила за съботата, за второто пришествие, за състоянието на света и църквата. Домакинята молела чужденците да останат и да държат събрания в тяхното място, но те не можели да сторят това поради определените срещи, които имали. Като напуснали колибата, с. Вайт дала на жената един брой от нейната първа книга "Опитности и видения" с няколко броя от църковното ни списание и от "Младежки наставник."

Минали 22 години. Често пъти с. Вайт си спомняла за тази опитност и се чудела защо те бяха загубили пътя през онзи летен ден и са били принудени да изминат 40 мили, за да достигнат мястото на разстояние 15 мили. Тя намери отговора в едно лагерно събрание в Мичиган през 1876 г. Ето нейния доклад:

"След като събранието свърши, една сестра ми стисна ръката сърдечно и изрази голямата си радост да срещне с. Вайт отново. Тя ме запита дали си спомням посещението в една дървена колиба в гората преди 22 години. Тя ни дала да хапнем нещо, а аз съм ѝ оставила книгата "Опитности и видения".

Тя каза че е давала тази книга на свои съседи, тъй като около нея се заселили нови семейства и то дотогава, докато от нея останало съвсем малко... Тя каза, че когато съм била при нея, аз съм говорила за Исуса и за красотите на небето и то с такава пламенност, че тя била очарована и никога не ги забравила. След това Господ изпратил проповедници да им известят истината и сега там имало група която пазела съботата...

Преди 22 години нашето странствуване при това пътуване ни се виждаше наистина странно, но ето че сега срещаме група вярващи в истината, чиято опитност води началото си от влиянието на тази малка книга. Сестрата, която тъй любезно послужи на нашите нужди, сега - заедно с много от съседите - се радва на светлината на настоящата истина." (Евангелизъм - 448, 449)

Било в Америка, в Европа или в Австралия - с. Вайт намираще все същата нужда от лична работа. Понякога тя настояваше за решение. Скоро след като пристигна в Европа, тя срещнала един младеж в една часовникарска фабрика на име Нимес, във Франция. Нейният счупен часовник бил причина за срещата. Щом го срещнала тя го познала и си спомнила неговата опитност както ѝ е била открита във видение. В отчаяние той оставил Бога и се отклонил от истината. Той също работел в събота. Една вечер тя извикала младежа на разговор. Тя го описва в писмо така:

"Разговарях два часа с него и му представях опасността на неговото положение. Казах му, че това дете неговите братя са извършили в грешка, не е никаква причина той да наскърбява сърцето на Христос, Който го е обичал толкова много, че е умрял за да го избави... Казах му, че аз знам историята на неговия живот... След това със сълзи го молах да се обърне точно обратно, да напусне службата на сатана и на греха, защото той е станал пълен отстъпник и както блудния син да се върне в къщата и службата на Баща си. Той имаше добра работа да учи занаята. Ако пази съботата, щеше да загуби работата си... След няколко месеца той щеше да свърши своето чирачество и тогава щеше да има добър занаят. Но аз настоявах пред него за решение.

Ние се молихме усърдно с него и аз му казах, че не смея да го оставям да прескочи прага на вратата, докато пред Господ и пред ангелите и присъстващите той не каза: "От този ден ще бъда християнин!" Как се радваше сърцето ми, когато той каза това! (също там, 450)

Големи книги принасят жетва

Когато била в Австралия, на с. Вайт разправили за едно семейство, което живеело в голям чифлик. Съпругът и бащата почти приел вестта и после отстъпил. Скоро след като се научила за това, тя била подтикната да посети семейството и да остави на човека някои от нейните големи книги. Опитността се разправя с нейните собствени думи:

"Посетих го като взех със себе си няколко от моите големи книги. Аз разговарях с него така, като че ли той е с нас. Говорих за неговите отговорности. Казах: "Ти имаш големи отговорности, брат. Около тебе са твоите съседи. Ти си отговорен за всеки един от тях. Ти познаваш истината и ако любиш истината и стоиш в своята честност, ти ще спечелиш души за Христа."

Той ме погледна странно, като ми каза: "Знаеш ли, че аз съм изоставил истината, че съм позволил на моите момичета да ходят на танц и в неделното училище и че ние не пазим съботата?" Но аз знаех. Въпреки това, аз говорих с него така, като че ли той беше с нас. "Сега - казах аз - ние искаме да ти помогнем да започнеш работата с твоите съседи. Искам да ти подаря няколко книги."

Той каза: "Ние имаме библиотека, от която си вземаме книги."

Аз казах: "Аз не виждам книги тук. Може би се стеснявате да вземате книги от библиотеката. Аз съм дошла да ви дам тези книги, за да могат децата ви да ги четат и това ще бъде полезно за вас."

Аз коленичех и се помолих с него. Когато станахме, пи лицето му течаха сълзи и каза: "Радвам се че дойдохте да ме видите. Благодаря за книгите." (също там, 451, 452)

Човекът прочете книгите и даваше и на други да ги четат. Скоро той и цялото му семейство стояха здраво във вестта заедно със съседите си, които също четяха книгите.

Извършване нещо от поръчката на Господа

Късно през 1900 г. с. Вайт се засели в Елмсхавен, близо до "Св. Елена", Калифорния. Няколко месеца след това тя посети близките църкви и институти. Когато се удадеше случай тя прекъсваше претрупаната си програма, за да извърши малко лична работа, такава, каквато извърши един неделен ден през септември 1901 г. Тя и някои с нея пътуваха от колеж в Хелдсбург за към нейния дом:

"При завръщането си ние посетихме едно семейство на име Лайтър. Те живеят на половината от пътя между Санта Роза и Хелдсбург. Изглеждаше, че са в

притеснение. Башата на сестра Лайтер, много стар мъж, беше доста болен. Преди няколко месеца той прие истината, но не е още кръстен.

Радваме се, че можахме да извършим нещо от поръчката на Господа, като посетим това семейство. Били прочете утешителните обещания от Божието Слово за болния човек, а аз представих болния на Великия Лекар, Който може да лекува както душата, така и тялото. Семейството беше много благодарно за нашето посещение. Знаем, че те бяха утешени." (Писмо 186, 1901 г.)

Ние не намираме с. Вайт да настоява или увещава прекалено, когато намереше интерес, когато създаваше такъв, тя тактично го последваше.

Група работници, заедно със с. Вайт, напуснаха само за 5 минути влака и трябваше да чакат пет часа на гарата Милфорд. За да отърват сестра Вайт от тютюневия дим на гарата, помолиха в една близка къща да я приемат, за да си почине и да чака. Тя и нейните две помощнички бяха приети от г-жа Мунтц. Сестра Вайт описва това си посещение:

"Г-жа Мунтц е възрастна жена и е германска баптистка. Тя е много приятна жена и изглежда ѝ беше приятно да разговаря с нас. Тя казва че уважава всички християни. Аз говорих за работата, която ние се опитваме да вършим и лицето ѝ просветна когато ѝ разправих за някои от старанията ни в мисионското дело. Тя ми каза, че ако нейният съпруг би бил жив, той щеше да се радва да разговаря с мене, защото той бил много религиозен и обичал много да чете. Казах ѝ, че пиша книги и имам няколко помощнички и тя се интересува много.

Докато се разговаряхме, влезе млада жена с дете в ръце. Скоро разбрахме, че тя е адвентистка от седмия ден. Тя се интересува много за онова, което им разправях относно нашата работа. Тя е жена на нощния механик на гарата. Доколкото зная, тя е единствената адвентистка на онова място. Друга съседка дойде вечерта и в течение на разговора тя ме помоли да ѝ обясня за съботата. Аз започнах като прочетох един стих от първа глава на Битие. След това прочетох четвъртата заповед. Когато прочетох това, те казаха: "Да, но неделята е седмият ден."

Аз им обясних, че неделята е първият ден и че денят, наречен от света събота, е седмият ден. След това прочетох последните шест стиха от 31 гл. на Изход, където съботата е ясно отбелязана като знак между Бога и Неговия народ.

Нямах време да кажа много, но каквото прочетох беше достатъчно както се надявам, че то ще ги подбуди да изследват сами Писанията. Аз им казах че Христос пазеше съботата и че жените почиваха в седмия ден "съгласно заповедта" и в първия ден на седмицата занесоха аромати и мазила на гроба.

Прочетох и няколко други стихове, а г-жа Мунтц си записа всички стихове. Преди да се разделим, ние се помолихме заедно и изглежда че те бяха доволни... Това беше нашата опитност на гарата. Мисля, че може би нашето закъснение беше Божие провидение. То може да бъде средство за събуждане интерес към истината." (Писмо 163, 1904 г.)

Така, всред заетата програма за говорене и приготвяне литература за църквата и света, Божията вестителка отделяше време и намираше благоприятни случаи да дава библейски часове, да каже навременна дума, да се моли и да даде пълна с истина литература прилични старания да помогне на окръжаващите я.

Като управител на средства

Обръщайки се към вярващите в Стокхолм, Швеция - 19.X.1886 г. - с. Вайт преглежда накратко своята минала опитност във връзка с делото, особено във финансово отношение. Връщайки се към пионерските дни тя казва:

"Ние вярвахме във вестта. Ние вярвахме в предупреждението, че Христос ще дойде скоро и чувствахме такъв копнеж за тези, които са в грях, че бяхме готови да направим почти всяка жертва. Ние знаехме какво значи бедност и това беше най-добрата опитност в нашия живот. Повече от един или два пъти аз съм припадала с моите деца на ръце, поради липса на хляб.

Когато ходихме от място на място да известяваме Божието Слово, ние търпяхме горещина и студ, но Бог ни подкрепяше в делото и най-после Той започна да донася средства за делото. Когато тези средства дойдоха, ние намерихме много места за тях.

Но в дома ни дойде нещастие. Мъжът ми се парализира. Но нашите молитви възлизаха към Бога и Той отново му подари здраве. Това дълго нещастие ни доведе отново в нужда. Но Господ ни каза какво да правим. Ние имахме един дом и когато намирахме хора, които бяха в бедствие и нямаха дом, ние отваряхме нашия дом за тях и ги оставяхме да споделят нашите удобства... Аз направих изложение миналата вечер, че сме вложили в делото 30 000 долара...

Когато преминахме на брега на Тихия океан, мнозина желаеха да се покоряват на Бога. Тогава се нуждаехме от средства за салон за събрания. Хората бяха бедни. Ние писахме в Мичиган и ги замолихме да продадат всичко, което притежаваха, и тогава вложихме средствата си и бе съграден салон в Сан Франциско и друг в Оакланд...

Сега аз не мога да си помисля да използвам моите средства за моя собствена слава. Искам да ги вложа за Божия слава."

Човек с право може да запита тук, как са могли бр. и с. Вайт да дадат хиляди долари за разните интереси на деноминацията, когато ранните години са били прекарани в най-строги финансови обстоятелства, а късните им години са били отдадени на проповедничеството? Трябва да се даде кратко изяснение по тази точка.

В най-ранните години на делото нямаше редовна издръжка на проповедничеството. Джеймс Вайт се е залавял за най-различни работи, за да поддържа себе си и семейството си. Ние четем, че той е косил трева, превозвал е камъни за железницата и е сякъл дърва. Когато той пое издателското дело, то донасяше известна подкрепа, давайки му заплата от 5 до 7 долара седмично в началото и до 12 долара в по-късните години.

Като водител на делото, семейство Вайт отваряха дома си за посетители през всичкото време. Джеймс Вайт е трябвало също да бъде начело във всяка инициатива за средства. За да поддържа своето семейство, за да приема гости постоянно и да бъде начело на всеки списък за обещания с веществен дар, беше много повече, отколкото това може да се направи с заплата от 7 до 12 долара седмично и бр. Вайт е бил принуден да намери някаква форма на приход извън оскъдната заплата, която получавал от издателската къща.

Когато пътувал от място на място, той открил нужда за Библии и конкорданси. Разбира се, ние нямахме по онова време книгоиздателства, за да снабдят нуждата на нашите хора. Така той намерил в посредничеството за тези книги един допълнителен приход, който бил жизнено необходим, за да посрещне изискванията на неговите финанси. В по-късни години авторски хонорар от неговите книги също допълваше неговия редовен приход. Към края на своя живот, когато той поглеждаше назад към тази опитност, той съжаляваше че е било необходимо да посвещава част от времето си да работи не директно свързан с проповедническите задължения, но при обстоятелствата това изглеждало единствено разрешение на трудните финансови проблеми. Приходът

е бил употребяван несебелюбиво, а за изграждане на Божието дело и Бог е благославял неговите старания.

Може би някои чувстват, че опитността на бр. Вайт е оправдание за нашите проповедници днес да разделят интересите си, за да увеличат личните си доходи. Но всеки честно мислещ човек веднага ще създаде голямата разлика в обстоятелствата между имащия заплата проповедник днес и тези на пионерите преди създаване на организацията и таблиците за заплати.

Приходи и разходи на с. Вайт

В ранните (години) дни единственият приход на с. Вайт беше от авторски хонорар от нейните книги. Те доставяха само малка сума. След смъртта на бр. Вайт в 1881 г. на нея се плащаше заплата на ръкоположен проповедник. Тя продължаваше да получава авторски хонорар от своите книги и понякога някоя финансова подкрепа за помощта на един преписвач за подготовка на статии, които тя доставяше за нашите списания. Тя беше наставена да използва тези пари като домакин на Бога. Възприемането на тази отговорност се ясно отразява в термините, които тя употребява в редактирането на една поръчка, прикрепена в писмо за доставяне на някаква финансова помощ за една намираща се в бедствено положение вдовица:

Батл Крик, Мич. 28 март 1889.

"Брат Ц.Х.Джонс,

Моля, плати на разпореждане на.....сто долара като дар от Господа, който ме е направил Свой управител на средства.

Елена Вайт

(писмо 28, 1889)

Шест години по-късно тя писа както следва и докладите свидетелствуват, че тя е била верна на това, което и е било поверено.

"Не претендирам, че съм притежател на каквито и да е пари, които идват в моите ръце. Аз ги считам като Божии пари, за които трябва да давам сметка." (писмо 41, 1895)

След смъртта на бр. Вайт в 1881 г. цялото финансово бреме падна върху с. Вайт. Необходимо беше тя да посреща всичките домашни разходи, като трябваше да продължава със значително гостоприемство. Разходите и заплатите на нейните помощнички се плащаха от нея. Тя посрещаше голяма част от началните разходи в издаването на многото ѝ книги. Това включваше словослагане, приготвянето на печатарските плочи и разходи за илюстрации. Тези разходи за издаване на книги възлизаха на много хиляди долара. Тя се натоварваше по превод на нейните книги в други езици, а имаше и много директни дарове за делото.

Изискваше се строга икономия

За да понася лично това тежко финансово бреме, изискваше се внимателно планиране, строга икономия и понякога и вземане пари на заем.

"Ние икономисваме по всеки възможен начин" - пише тя от Австралия в 1898 г. Това, че нуждите на Божието дело бяха винаги пред нейните очи се посочва от следното:

"Аз изучавам всеки фунт, който влагам в здания за мене, за да не би да намаля по някакъв начин средствата, които мога да вложа за изграждане на Божието дело. Не съжалявам, че съм сторила това. Ние сме преживяли някои изпитващи времена, но сред всичко ние казваме: "Заслужава си!" (писмо 130, 1897)

Да бъдеш почти постоянно притиснат финансово, не е било приятно, но с. Вайт виждаше в това някои привилегии, които споменава в 1895 г.:

"Да бъдеш ограничен поради липса на средства е, както мога да свидетелствувам, известно неудобство, но благополучието твърде често води до себевъзвишение."

Това икономисване за напредъка на делото се е практикувало от съвсем ранни дни. Разправя ни се, как когато те са живели в Рочестър, Ню Йорк, с. Вайт е спестявала от парите за поддържане домакинството. Когато веднъж се явила криза в издателската къща за плащане на хартия, а в касата нямало пари, тя донесла един чорап, съдържащ пари, за които бр. Вайт не знаел. Сметката била платена и работата продължила.

И така, през тяхната опитност - на бр. и с. Вайт са били поверявани пари и те са били употребявани не за лично удобство, но за напредъка на делото и за да се подпомага на другите. Нейното отношение спрямо тази опитност е открито в 1888 г. с тези думи:

"Аз не съжалявам нито за една стотинка, която съм вложила в делото и аз съм продължавала така, докато моят съпруг и аз сме вложили в Божието дело около 30 000 долара. това сме правили малко по-малко и Господ видя, че Той може да ни повери средства и че ние няма да ги употребим за себе си. Той продължаваше да ги излива, а ние да ги раздаваме.

Вложение в небесната банка

Сега да се обърнем към някои от случайните изложения, които с. Вайт е правила относно подпомагане Божието дело във финансово отношение. Често това биваше с пари, с които разполагаше, а понякога с взети назаем пари. Говорейки в 1890 г., тя казва:

"Аз съм слуга на Божието дело. Откак се върнах от Европа, аз съм видяла места, където трябва да се съберат пари или иначе ще се срещнат загуби. Аз дарих хиляда долара на мисията в Чикаго и нося този дълг като плащам лихва седем на сто. Видях, че на различни църкви трябва да се помогне, защото те бяха под финансов натиск и аз дадох още 600 долара. Аз трябваше да заема тези пари и все още плащам лихва за тях." (Писмо 136, 1890 г.)

Разбира се, тя вярваше, че авторският хонорар от продажбата на нейните книги скоро ще посрещне задълженията, които тя поемаше. В действителност тя обещаваха един сигурен бъдещ приход, за да посрещне неотложни настоящи изисквания на Божието дело. Тези дългове биваха плащани на време от приходите, точно както тя възнамеряваше.

Когато беше в Австралия - с. Вайт намери много големи нужди. Делото бе започнало добре, но имаше криза и бедност. Някои от приятелите ѝ в Калифорния ѝ изпратиха пари, за да си купи удобен стол. Точно тогава имаше нужда от църква в Пармата. Парите бяха дарени, за да се подпомогне строежът на църквата. Няколко години по-рано тя имала подобна опитност с една рокля. Ето какво казва тя за това:

"Преди години, когато мисията започна в Европа, някои от сестрите смятаха, че ще ме зарадват много и ми купиха хубава копринена рокля, която струваше 45 долара. Точно по това време бр. Андрюс се нуждаеше от средства, за да ги употреби в мисията в Европа. Аз взех тази рокля и я продадох за 50 долара, изпратих парите на него, за да ги употреби в делото и те дошли точно на време и аз бях благодарна."

Когато в Мелбърн се откри библейско училище в много от нашите млади хора нямаха средства да посрещнат разходите си, с. Вайт не можеше да отмени тази нужда. Как я посрещаше тя, е описано със собствените ѝ думи:

"Вече определих 2000 долара от авторския си хонорар от моите книги, за да помогна на студенти да посещават училището. Те никога не биха били в състояние да ползуват привилегиите на училището, ако някой не им помогне и тъй като никой не поема тази отговорност, тя се падна на мене. Аз помогнах на неколцина да преминат през първия срок на училището и сега плащам разходите на шест през настоящия срок, а броят може да се повиши до осем." (Писмо 65, 1893 г.)

Част от тези пари биваха изразходвани за подпомагане в облекло. Забележете тези думи в една поръчка до директора на училището:

"Моля ви, бихте ли разбрали от бр. от какви дрехи се нуждае. Каквото е нужно, моля доставете му го и го запишете на моя сметка. Той не е получил куфара си и се страхувам, че той ще страда, поради липса на необходимото бельо." (писмо 100, 1893 г.)

Да помага на студенти не е нещо ново, защото тя беше основала един фонд от авторски хонорар, за да помага по този начин и много студенти получаваха помощ. Авторският хонорар от нейните книги, издадени от татък морето, често се употребяваше за възпитанието на достойни младежи в други страни.

Пишейки на приятелката относно това в 1906 г. тя казва:

"Един брат в Европа ми писа: "Имам хиляда долара, които се падат на вас от продажбата на вашите книги. Не бихте ли ни позволили да употребим част от тях за възпитанието на младежи?"

В отговор аз писах: "Задръжете всичките, ако можете да възпитате младежи, за да излязат да работят. Аз ще продължавам да плащам лихви за пари, за да мога да дам тези като дар."

Този е начинът, по който с. Вайт стана богата. "Аз влагам моето съкровище в небето." (Писмо 106, 1908 г.)

Освен това, имало е работници, нуждаещи се от помощ. Това е било в дните преди Помощния фонд. Когато тя виждаше

нужда, тази нужда е трябвало да се посрещне, дори ако трябва да бъде финансирана от самата нея. Четем това за известен работник:

"Брат и сестра А., са работили в О. около 100 мили от тук с добър успех... Аз го срещнах в Н. и той ми каза, че аз съм го изпратила в училище като съм му плащала разходите да получи образование. Аз бях толкова благодарна, да видя резултат от това дарение.

Ние изпратихме бр. А. в института. Той е голям страдалец. Аз определих 300 долара за този случай, макар че има много случаи, където всеки долар, е нужен, но аз се чувствавам напълно права да помогна в този случай. Това е случай, където тези, които любят и се боят от Бога трябва да покажат съчувствието си по много осезаем начин и да помнят, Христос уединяваше интересите си с тези на страдащото човечество." (Писмо 79, 33, 1893 г.)

Различни финансови сделки

Не много след това с. Вайт взе на заем 50 долара, за да може да даде на заем 38 долара на един брат, който щеше да загуби имуществото си. Няколко дни по-късно тя обеща на един брат 25 долара за да помогне за съграждането на една църква в С.Х., после увеличи обещанието на 50 долара, а после на 125 долара - така че те да могат да имат дом за богослужение.

Това бяха дни, когато средствата на конференцията бяха ограничени. Забележете финансовите сделки, споменати в следното изявление, направено по времето, когато се правеха приготовления за строежа на училищните сгради в Авондело:

"Единственият ход сега е да се подготвим да градим. Аз съм заела на заем и плащам лихва за 1000 фунта, с 4,1/2 на сто лихва, 100 фунта от другите с 5 на сто лихва. Аз съм дала на заем на конференцията 100 фунта от 1895 г., от които не получавам лихва. Тази сума желая да употребя веднага, за да помогна за изграждането на място за богослужение...

Искам да вложа всичко, което мога за напредъка на делото в тази страна. Каквото се върши трябва да напредва без отлагане... С. Вайт напряга всеки нерв, за да напредва делото в тази страна, та Бог да бъде прославен. Тя не се стреми да трупа пари, за да живее разточително...

За да изградим нашите училищни здания майка Весело ми даде на заем 1000 фунта с 4 % лихва. Брат Петър Весело даде дар от 300 долара. Всичко това е вложено в работата; всеки дар, който дойде от какъвто и да е източник, е бил вложен в делото."

Тези тежки разходи от финансите на с. Вайт я въвличаха често в тежки дългове и ѝ причиняваха загриженост. Тя пише така в 1903 г.:

"Аз нося тежко бреме на дълг, повечето от което си навлякох в старанията си да изградим делото в Австралия по правилен начин." (Писмо 83, 1903 г.)

Не много месеци след това ние я намираме да заема на заем пари, за да се присъедини към с. Готциян за отваряне санаториум в Калифорния.

"Неотдавна прибавих към моето задължение като взех на заем от банката 2000 долара, за да помогна за купуване имущество за Парадейз Вали санаториум. Не можех да понеса мисълта да не бъде използван благоприятният случай да купим този имот за такава ниска цена. Сестра Готциян и аз си стиснахме ръцете над масата в решение да го купим и да поставим санаториума в действие." (Писмо 81, 1905 г.)

Дали с. Вайт забогатява?

Знаейки за нейните приходи, някой запитва: "Дали с. Вайт забогатява?"

Тя отговаря на въпроса:

"Понякога се разправя, че аз се опитвам да забогатяя. Някои са ми писали, като питат: "Няма ли с. Вайт милиони долари?" Радвам се, че мога да кажа: "Не!" Аз не притежавам в този свят нито едно място, което е свободно от дълг. Защо? Защото виждам толкова много мисионска работа, която трябва да се извърши. При подобни обстоятелства мога ли да трупам пари? - Разбира се, не. Аз получавам авторски хонорар от моите книги, но почти всичко се изразходва за мисионска работа.

Ръководителят на нашите издателски къщи в една отдалечена чужда страна, като чул неотдавна от други, че се нуждая от средства, ми изпрати чек от 500 долара. В придружаващото писмо той ми пише, че в замяната на хиляди долари авторски хонорар, който съм дала на тяхното мисионско поле за превод и разпространение на нови книги и за подкрепа на нови мисионски предприятия, те считат приложените 500 долара много малък израз на признателност. Те ми ги изпращат, защото искат да ми помогнат във време на специална нужда; но тъй като аз съм дала за подкрепа на Божието дело в чужди страни всичкия си авторски хонорар, който идва от продажбата на моите чуждестранни книги в Европа, аз възнамерявам да върна тези 500 долара щом се освободя от дълг."

Много повече може да се каже за Божията вестителка като домакиня на средства. Ние не се опитваме да дадем пълен летопис на нейния живот и работа. Няколкото дадени тук пера дават типична и верна картина за тази фаза от нейната опитност.

В тези дни на добре изградени институти, Спомагателния фонд, различни резерви и добре определена финансова политика, няма да е нужно кой да е индивид да ръководи, както Джеймс и Елена Вайт, в жертване за делото. Някои може би биха желали тя да не е вземала пари на заем, за да ги употребява за напредъка на делото. При тогавашните обстоятелства изглежда, че това е било правилно да се прави. Ние ще оставим други да съдят, дали мерено според сегашните норми с. Вайт е била добър финансист или не. Все пак, тя е била добър управител на средства.

Божията вестителка

"Нямам никакви други претенции - писа с. Вайт в 1906 г. - освен че съм наставена да бъда Божия вестителка; че Той ме е призвал в младост да бъда Негов вестител, за да поучавам Неговото Слово и да предавам чиста и решителна вест в името на Господа Исуса." (Ревю енд Хералд, 26 юли, 1906 г.)

Този израз и по-нататъшно обяснение на нейното призвание и дело бяха дадени при едно разискване за положението на с. Вайт - дали тя е пророк или не. Тя самата, пред голямо събрание в Батъл Крик, бе обяснила, че нейното дело обхваща много повече от това да е пророк, и по това време тя каза: "Аз не претендирам да съм пророчица." В обсъждането, което прави за своята работа, тя продължава в Ревю енд Хералд:

"Рано в моите младини аз съм била запитвана няколко пъти: "Ти пророк ли си? Винаги съм отговаряла: Аз съм Божия вестителка. Зная, че мнозина са ме наричали пророк, но аз нямам никакви претенции за тази титла. Моя Спасител ми обяви, че ще съм Негова вестителка.

"Твоето дело - настави ме Той - е да предаваш Моето Слово. Странни неща ще се издигнат и в младините Ти Аз те отделям да носиш вест от грешници, да носиш Словото на невярващи и с перо и глас да изобличаваш от Словото действия, които не са прави. Увещавай от Словото.

Не се страхувай от човек; защото Моят щит ще те закриля. Не си ти, която говориш; Господ е, Който дава вестта на предупреждение и изобличение. Никога не се отклонявай от истината, при никакви обстоятелства. Предавай светлината, която Аз ти давам. Вестите за тези последни дни ще бъдат написани на книги и ще бъдат обезсмъртени, за да свидетелствуват против тези, които веднъж са се радвали на светлината, но са били доведени до решение да я напуснат поради съблазнителните влияния на злото."

Защо аз не съм претендирала да съм пророк? Понеже в тези последни дни ; мнозина, които дръзко претендират, че са пророци, са позорили делото на Христа; и понеже моята работа включва много повече, отколкото означава тази дума "пророк".

След това в статията в Ревю енд Хералд следва едно очертаване на обширната работа, за която бе призвана. Ще цитираме няколко изречения относно това:

"Господ ми даде светлина по здравословната реформа. Заедно с моят съпруг аз трябваше да бъда медицинско-мисионски работник."

"Аз също трябваше да говоря по предмета за християнско въздържание."

"Наставена бях, че трябва да настоявам пред тези, които изповядват, че вярват истината, необходимостта да практикуват истината."

"Аз съм задължена да не пренебрегвам и отминавам тези, спрямо които е съгрешено."

"Бях инструктирана, че трябва да проявявам специален интерес спрямо деца, останали без баща и майка, да вземам някои под моя грижа за известно време и след това да намеря дом за тях."

"В Австралия ние също работихме като християнски медицински мисионери. Понякога аз превръщах моя дом в Кооранборг в приют за болни и страдащи."

Тя заключава: "Да претендирам, че съм пророчица е нещо, което никога не съм правила. Ако други ме наричат с това име, аз нямам борба с тях. Но моето дело се е развивало в толкова различни насоки, че не мога да се нарека друго, освен вестителка, изпратена да пренесе вест от Бога до Неговия народ и да поема работата в каквато и да е насока, която Той ми посочи."

Като разглеждаме различната работа, която ѝ е представена, принудени сме да се съгласим със с. Вайт когато казва: "Моето поръчение обхваща делото на пророк, но не свършва там." (Писмо 244, 1906 г.)

Това значеше за с. Вайт, че нейният живот и всичките ѝ сили трябваше да бъдат напълно и постоянно посветени на Бога. Това означаваше че тя трябва да говори от Бога вести на изобличение, на наставление, на насърчение. Това значеше, че тя трябва да пише статии и книги, представяйки пред църквата и пред света наставленията и светлината, която Бог ѝ е предавал. Това значеше, че тя лично трябва да ръководи всеки вид християнска мисионска работа. Това значеше също, че много пъти тя трябва да стои сама, като се бори със зло, себелюбие, алчност, своеволия и студенина. Това значеше, че ще бъдат против нея и ще бъде клеветена. Това означаваше безсънни нощи, раздяла от семейството ѝ, безкрайни пътувания, непрестанни интервюта и постоянно писане. Дали някой би избрал подобна работа? О, не! Дали с. Вайт избра тази работа? Нека я оставим да отговори:

"Когато в началото ми бе дадена тази работа, аз молих Господа да възложи бремето на друго. Работата бе тъй обширна и голяма и дълбока, че се страхувах дали ще мога да я извърша. Но чрез Своя Свят Дух Господ ме направи способна да извърша работата, която ми даде да върша." (Ревю енд Хералд, 26 юли, 1906 г.)

Никакви претенции да бъде водител

Постът и делото на с. Вайт бяха единствени по рода си. Естествено би било един призван от отговорностите, които ѝ бяха възложени, да бъде наклонен да поеме поста на водител и дори да стане нещо като диктатор. Това не бе вярно за с. Вайт. В 1903 г. когато светската преса издаде изявление, че има борба между д-р Келлог и г-жа Вайт по въпроса за водителството на адвентистите от седмия ден, Божията вестителка обяви:

"Никой никога не ме е чувал да претендирам за пост на водител на деноминацията. Аз имам да върша работа от голяма отговорност - с перо и глас да предавам дадените ми наставления не само на адвентистите от седмия ден, но и на света. Аз съм издала много книги, големи и малки, и някои от тях са преведени на няколко езика. Това е моето дело - да откривам Писанията пред други така, както Бог ги е открил пред мене." (Свидетелства, том 8, стр.836)

Вече отбелязахме ясното схващане, което с. Вайт има за място на организацията и делото на деноминацията и за авторитета на Г.К. в планиране относно напредъка на делото. Говорейки за своето пътуване до Австралия, тя казва:

"Аз нямах нито лъч светлина, че Той (Господ) би искал аз да дойда в тази страна (Австралия). Аз дойдох като се подчиних на гласа на Г.К., която винаги съм поддържала, че е авторитет. (Писмо 124, 1896 г.)

Това е в хармония с изказването, докладвано през време на нейното боледуване в Австралия, когато тя запитвала сама за себе си: "Не дойде ли ти в Австралия, понеже чувстваше, че твой дълг е да отидеш там, където конференцията смята че

е най-добре да отидеш? Не е ли била такава твоята практика?" (Писмо 18-б, 1892 г.)

Макар, че тя стоеше като Божия вестителка, с наставления до водителите на делото, тя винаги напълно съзнаваше законното място на организацията.

Говори с решителност и авторитет

Като Божия вестителка Елена Вайт говореше с решителност и авторитет.

"Говоря това, което съм видяла и което зная, че е право." (Писмо 4, 1896)

"Умолявам ви (църковните членове) да не третирате тази работа с вашия критицизъм и спекулация, но като Божий глас към вас." (Писмо 36, 1890 г.)

Вестите не биваше да бъдат подценявани, защото тя добави:

"Каква резервна сила има Господ, с която да достигне тези, които са отхвърлили Неговите предупреждения и изобличения и са приписвали свидетелствата на Божия Дух на не по-висша сила отколкото е човешката мъдрост? Вие, които сте извършили това, какво можете да представите в съда пред Бога като извинение загдето сте се отвърнали от доказателствата, които Бог ви е дал, че Той е в делото?" (Свид. за проповедници - 466)

Дали хората слушат или не, дали следват или отхвърлят съвета, който тя предава, становището на другите имаше малко влияние върху нея. Тя знаеше, че нейната вест бе от Бога. Обикновено вестите, бяха приемани с благодарност от тези, към които бяха отправени, и през годините с. Вайт бе почитана, обичана, и високо уважавана от братята проповедници и от адвентистите от седмия ден по целия свят. Вестите които тя устно или писмено изнасяше, са упражнили огромно влияние върху останалата църква в света.

Делото на Елена Вайт е било непознато за света. Разбира се, имаше различни схващания за нейното призвание и мисия. Нейната публична работа и нейните писания и влиянието на нейния дълъг живот на служба привличаше почитта на нейните съвременници. Г.В.Джеймс - бележит писател и лектор, в труда си "Калифорния - романтична и красива в 1914 г. възхвали с. Вайт с тези думи:

"Близко до гр. Света Елена се намира санаториумът "Света Елена" и дома на Елена Г. Вайт, която със съпруга си всъщност са основали ЦАСД, както е известна днес. Г-жа Вайт беше също вдъхновението и водачът на ранното движение за хигиенично живеене и лекуване на болести посредством това, което сега се познава като методи на санаториума Батъл Крик...

Такива санаториуми могат да се намерят във всяка страна на цивилизования свят и повечето от тях са специфични и пряка дан на нейната сила и влияние като организатор.

Всеки адвентист от седмия ден в света чувства влиянието на тази възрастна жена, която тихо стои в стаята си, като гледа от високо обработените полета на долината на Папа и пише това, което чувства, че са влияния на Божия Дух, за да бъдат чрез нея предадени на човечеството.

Тази бележита жена също, макар изцяло самообразована, е писала и издала повече книги на повече езици, отколкото написаните трудове на коя и да е жена в историята." (стр. 319, 320)

При смъртта на с. Вайт имаше широка редакторска бележка. "Индепендант", седмично списание по онова време, посвети малко повече от пълна колона, като отбелязваше нейния живот и смъртта ѝ. Като не обърнем внимание на някои неточности в историческата дата и пропуснем някои погрешни изявления, ние цитираме от статията:

"Г-жа Елена Вайт, водител и учител на АСД, живя и умря в удобство и почит... Г-жа Вайт се надяваше, че ще бъде един от тези, които ще бъдат взети живи, за

да посрещнат Господа във въздуха. Но Господ отложи Своето идване и тя навлезе в покой, точно както другите, на възраст 88 години; нейното погребение стана преди няколко дни в адвентния център в Батъл Крик, Мичиган. Нейният съпруг, споделя с нея почитта за основаване църквата на АСД, но тя беше единствената нейна пророчица.

Елена Г. (Хармон) Вайт, родена в Горхам, Майн била много религиозно дете и на възраст 13 години, в 1840 г., всред Мюлеровото възбуждение, чула Уилям Милер да проповядва за скорошното идване на Христа и била твърде много повлияна. На възраст 17 години тя имала първото си видение и била помолена - така вярва тя - от Святия Дух да проповядва скорошното идване на Христа, за да прослави Своите светии и да унищожи Своите врагове. Тя се бояла от това задължение, но дадена ѝ била сила да го приеме и била възнаградена с редица откровения през нейния живот. Преди да бъде на 20 години, тя се омъжила за Джеймс Вайт и техните последователи започнали да се увеличават.

Нейните откровения имали естеството на наставления към учениците им, повечето имали за цел техния духовен живот, без да забравят и да забраняват греховете на обичай и мода... В началото децата бяха извадени от училищата, за да се подготвят за идването, но след това време те се научиха на търпение и учредиха свои собствени училища и навлязоха в голяма мисионска работа, която беше причина г-жа Вайт с години да бъде в Европа и Австралия.

Разбира се, тези учения бяха основани на най-строгата доктрина на Писанията, АСД не биха могли да се появят по друг начин. И дарбата на пророчеството трябваше са се очаква като обещана на "останалата църква", която се държи здраво за истината. Тази вяра даваше голяма чистота на живота и непрестанна ревност. Никое християнско тяло не ги надминава в морален характер и религиозна сериозност. Тяхното дело започна в 1833 г. в Батъл Крик и е расло до сега. Те имат 37 издателски къщи из цял свят и литература в 80 различни езици и годишно производство 2 милиона долара. Сега те имат 70 колежа и академии и около 40 санаториуми. Във всичко това с. Вайт е била вдъхновение и водител.

Дали тя наистина получава божествени видения и дали наистина е била избрана от Св. Дух да бъде надарена с дара на пророчеството? Или е била жертва на възбудено въображение? Защо да отговаряме? Някоя доктрина на Библията може да засегне заключението. Във всеки случай тя беше абсолютно честна в своята вяра и своите откровения. Нейният живот беше достоен за тях. Тя не проявяваше никаква духовна гордост и не търсеше мръсна печалба. Тя живееше живота и извършваше делото на достойна пророчица." (Индепендант, 23 август, 1916 г.)

Естествено е да запитаме: Какво въздействие върху с. Вайт е имало това важно положение? Дали я е карало да привлича внимание към себе си? Дали тя е използвала дарбата си, за да се издигне в известност или финансово? Не! Винаги тя е чувствала, че е слабо средство, изпълняващо Божията заповед. Няма себеиздигане, себевъзвеличаване. Тя не е натрупала богатство. Собствената преценка на своето положение е илюстрирана в един разговор станал в нейния дом в 1902 г. както ни е предаден от лицето, до което се отнася:

"Една нова домакиня и милосърдна сестра беше дошла в дома на с. Вайт. Тя беше жена на 20 години и когато преминаваше континента, за да работи при с. Вайт, тя си е мислела: "Отивам в дома на пророка. Как ли ще бъде?" Вечерта на първия ден с. Вайт и новата домакиня били заедно за известно време и след известно мълчание, с. Вайт заговорила като се спирала при всяко изречение:

Сестра Нелсон, вие дойдохте в моя дом. Вие ще бъдете член на моето семейство. Вие можете да видите някои неща в мене, които не одобрявате. Вие може да

видите неща в моя син Вили, които не одобрявате. Аз може да правя грешки и моят син може да прави грешки. Аз може да бъда загубена в края и моят син може да бъде загубен.

Но милия Господ има един останал народ, който ще бъде спасен и ще влезе в Царството. От всеки един от нас зависи дали ще бъде или не един от това число." (както е докладвано от автора в 1939 г. от г-жа М.И.Нелсон)

Макар че поради нейната единствена по рода си работа с. Вайт беше център на внимание, тя никога не е карала другите да гледат на нея. Тя не се изтъкваше като пример или критерий. Тя беше последователка адвентистка от седмия ден, и се опитваше да угоди на Бога, като се надяваше на корона и награда, когато борбата се свърши, но с никаква сигурност за спасение, освен ако бъде верна и ако се доверява в заслугите на нейния възкръснал Спасител.

Когато наближи края на пътя, това беше ликуваща опитност. Тя познаваше своя Спасител и Приятел. Тя очакваше дом в Новата земя. Често когато бързаше по коридора от спалнята в стаята, където пишеше, ще чуете да си тананика думите написани в 1845 г. от Уилям Хайд, след като той беше чул доклада ѝ за първото ѝ видение на Новата земя. Всички думи могат да се намерят в Свидетелства, том I, стр. 70 и в църковната песнарка №-305. Тя беше един от химните на нашата първа песнарка, дадена в 1849 г. и имаше заглавието "По-добра страна". Тя се спираше особено на последната част от поемата и химна:

Ще бъдем там, ще бъдем там след кратко време,
ще се присъединим към чистите и благословените,
ще имаме палмата, дрехата, короната
и вечно ще сме в покой.